

Jernbane-Bladet

Ericsson lokaltelefoner

Hurtig og sikker intern kontakt er vigtig. Ericsson lokaltelefon-anlæg sparer tid og giver smidig arbejdsgang.

Ericall contactor personsøgeanlæg

Den usynlige tråd direkte til alle nøglepersoner. Ericall giver bevægelsesfrihed uden at kontaktmulighederne forringes.

Ericom samtaleanlæg

det avancerede system med to vigtige funktioner i samme apparat: Højtalende, når det står på bordet - diskret lavttalende, når det løftes til øret.

33. ÅRGANG

6

JUNI 1976

Ericsson
LM
Ericsson
bringer
mennesker
på talefod

Glostrup telefon 02 - 96 61 33
Risskov telefon 06 - 17 45 00

Tidsskrift for Stats- og Privatbanepersonalet

LÜBCKE

JERNBANE ALLE 43
2720 VANLØSE
TLF. (01) 743322

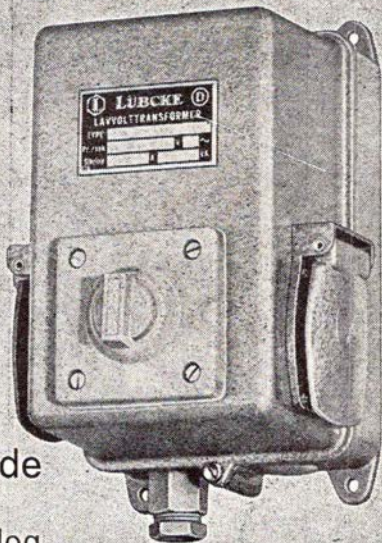
6
12
24
32
42
65

VOLT

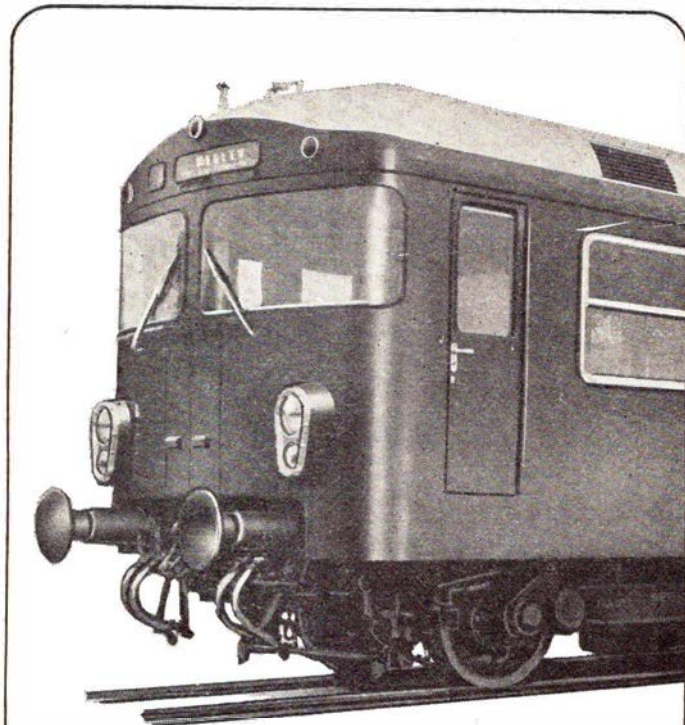
Ⓣ-mærkede

forlang katalog

LAVVOLT
TRANSFORMERE
til alle formål

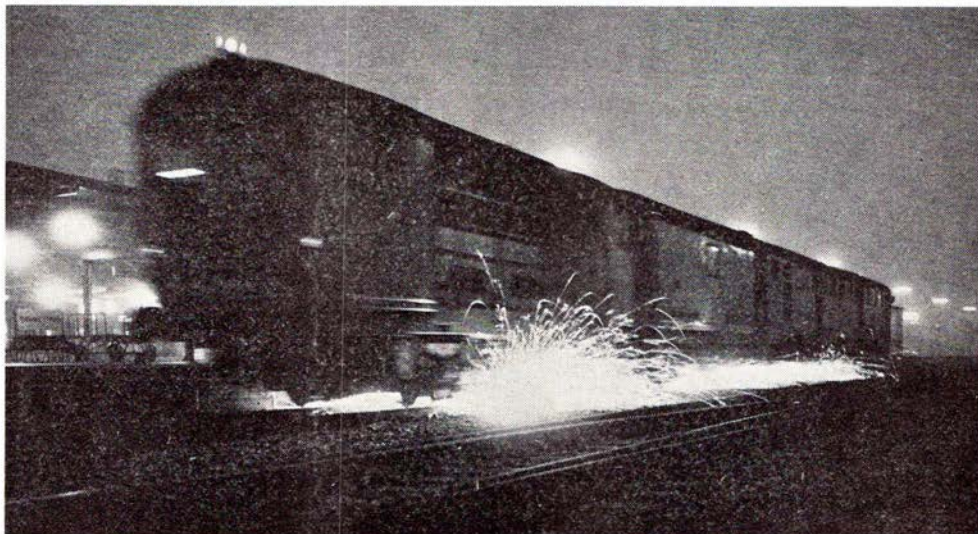
66

**S SCANDIA
RANDERS**

SPENO INTERNATIONAL S.A.

Slibetog RR 325/555 på Slagelse station.

REPRÆSENTANT I NORDEN:

SOPHUS BERENDSEN A/S

Amallegade 10 - 1256 København K - Telefon (01) 14 85 00

Store Torv 10 - 8000 Århus C - Telefon (06) 12 01 18

Jernbane-Bladet

Ekspedition:

Togfører V. Jonvald . Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:

Overtrafikassistent Tom Lauritsen
Rødby Færge (ansvarshavende)
Bopæl: Søværnet 26, 4930 Maribo

Abonnement

28,00 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på postgiro 1 06 00 82
Jernbane-Bladet . 2650 Hvidovre

Medlem af
Dansk Fagpresseforening
og
International Tidsskriftsfederation

Tilsluttet Dansk Oplagskontrol

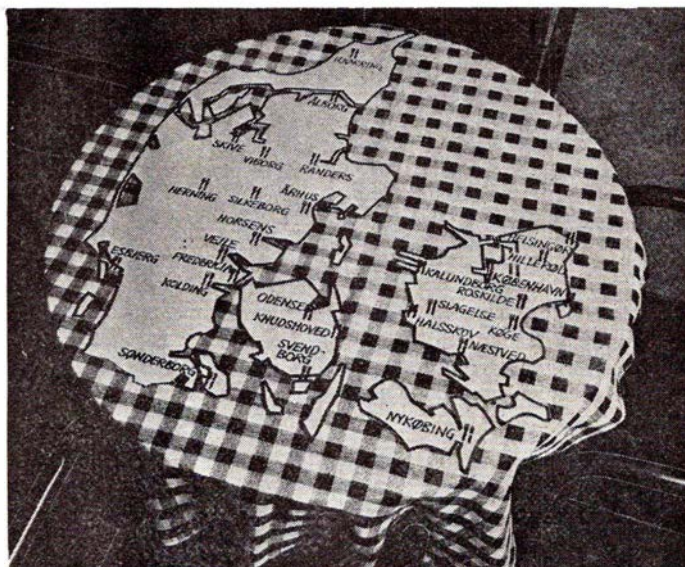
Tryk: Herfølge Bogtrykkeri . Herfølge

JUNI 1976

Junl causeri	5
Månedens emner	6
Sagt og skrevet	7
Månedens foto	7
DSBs nye motortog - litra MR	9
Erindres det	11
Odense-Svendborg 100 år	12
Færgenyt	19
Privatbanenyt	19
Fra klubberne	21
Mødested	21
Dødsfald	21
Boghjørnet	22

Næste måned:

Fortidens dampgiganter - Lokomobiler.

hele Danmark til bords

DSB restauranter er vel nok Danmarks største
kæde af restauranter - nu med ialt 27 restauranter
samt 48 mini-barer fordelt over hele landet.

DSB restauranter lægger vægt på god mad til rimelige
priser, samt en høflig betjening i et hyggeligt miljø.

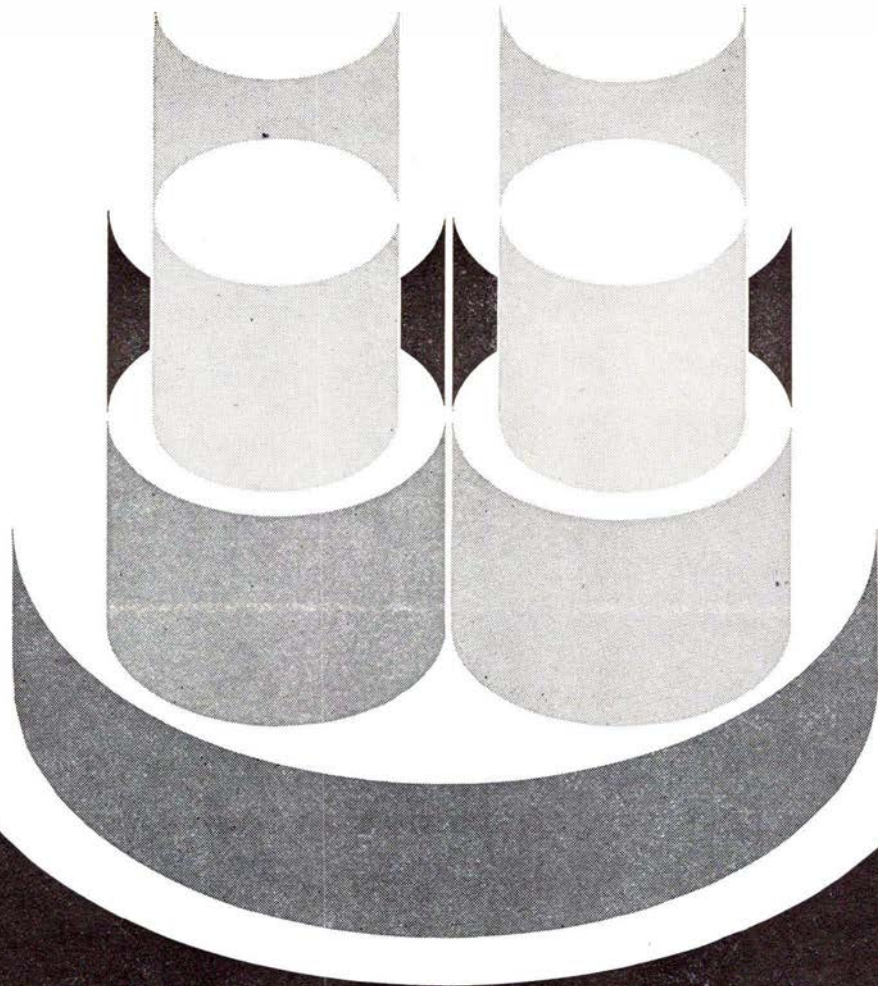
DSB restauranter

DSB kiosker

er selvfølgelig det sted,
hvor De køber:

TOBAK
CHOKOLADE
DAGBLADE
UGEBLADE
MÅNEDSBLADE
BILLIGBØGER
PAPIRVARER
TOILETARTIKLER
FILM
m. m.

NKT

---

kabler og ledninger

- **Hovedkontor:**
La Cours Vej 7,
2000 København F.
Tlf. FAsan (01 32) 70 00
- **Jyske afdeling:**
Graham Bells Vej 21,
8200 Århus N.
Tlf. (06) 16 51 11
- **Odense afdeling:**
Blangstedgårdsvej 11,
5100 Odense.
Tlf. (09) 12 06 43

Juni causeri

Skal DSBs regnskaber undergå strukturændringer?

I SVERIGE har dette lands revisionsdepartement fremlagt et forslag til en fuldstændig ændret struktur af de trafikale regnskaber.

Man foreslår, at statsbanerne opdeles i tre dele.

Den ene del slås regnskabsmæssigt sammen med vejbyggerdirektoratet eller hvad det nu hedder »hinsidan«. Dette indebærer, at jernbanens »veje« bygges af staten (samfundet) ligesom asfaltstriberne gennem landskaberne, altså udenom jernbanernes egentlige regnskab.

Del to skal omfatte godstrafikken. I Sverige ejer SJ adskillige datterselskaber, som har med godstransport at gøre, bl.a. lastbilfirmaerne ASG, Sve-last m.fl., og det er tanken, at disse skal med i denne sektor. Det samme skal godsterminaler, godsvogne samt de store rangerbanegårde, kort sagt, alt, der på den ene eller anden måde kan siges at være en del af godstransporten.

Del tre skal omfatte persontrafikken, som bør bevares i sin nuværende udformning, altså rent regnskabsmæssigt. Også her kommer datterselskaber, der driver rutebiltrafik, ind i billedet.

Det pointeres, at ovennævnte kun er et forslag. Og det er, som det ses, kun i meget grove træk, vi her præsenterer forslaget.

Men motiveringen for at omtale det er, at det måske lige så godt kunne have været et dansk forslag.

Kan disse tanker ikke udmærket overføres til danske forhold?

Vi mener det.

Det mest interessante er uden tvivl ideen med at overføre byggeri og vedligeholdelse af jernbanens faste anlæg, altså skinner, broer, stationer m.m. til vejvæsenets konto. Denne konto er som bekendt ikke undergivet de krav, som DSB er stillet overfor, nemlig en vis balance mellem udgifter og indtægter. Vejvæsenets udgifter afgøres udelukkende af de bevillinger, der nu engang stilles til rådighed fra samfundets side.

Uden disse udgifter til faste anlæg, der i dag belaster DSBs regnskaber med urimelig tyngde, havde jernbanen langt bedre muligheder for at kunne konkurrere på lige fod med de mange »asfaltkonger«, der fra samfundets side får stillet et vidtforgrenet net af fremragende veje til rådighed.

Moderne kunst på jernbanestationerne?

NÅR MAN i vore dage kommer ind på offentlige institutioner, især i administrationsbygninger, altså rådhus, kommunale kontorer m.m., men også skoler o.lign., så møder der borgeren en udsmykning, som er skabt ved at købe kunst af ældre eller nyere art. Og denne udsmykning, der ofte er særdeles smagfuldt anvendt, er finansieret af det publikum, som anvender disse bygninger, nemlig landets skatteborgere.

Kommer man derimod ind på vore jernbanestationer, områder, der formentlig betrædes af endnu flere mennesker end ovennævnte, hvad møder der så kunden? Kunst, der er værd at se på? Ja, det er en smagssag, men det,

øjet møder, er som regel nogle mere eller mindre farvestrålende plakater, opsat som efter en lineal. Og ikke alle disse plakater er lige kønne at se på. Tænk blot på disse gyselige opslag om kommende sessioner, et emne, som de færreste har nogen som helst interesse i, og de, det berører, har i forvejen med posten fået de informationer, de behøver.

Tænk også på de uhyggelige plakater om rottebekæmpelse. Det er vel ikke netop den slags illustrationer, banens kunder har størst fornøjelse af at dvæle ved, når de ofte skal tilbringe stunder med at vente.

Jernbanestationerne tilhører ligesom vore administrationsbygninger m.m. skatteborgerne. Men i modsætning til sidstnævnte, så haster publikum ikke altid lige igennem uden at have tid til at se hverken til højre eller venstre. Ofte må banens kunder – uden eget ønske – tilbringe ventetider i stationernes forhaller, og så var det måske en bedre idé at forkorte denne med noget, der var værd at se på, end netop disse uhyggelige og ofte malplacerede »glansbilleder».

Pessimister vil hævde, at med den hærværksmentalitet, der desværre præger samfundet i dag, vil ofte dyrt betalt kunst hurtigt blive ødelagt. Og desværre kan man vel heller ikke helt udelukke denne mulighed. Men vi har dog stationer, hvor banens ledelse endnu ikke har fjernet al personale, og med en fornuftig placering af udsmykning må det kunne lade sig gøre at bevare denne i en hæderlig stand. Man har dog trods alt i vore parker, anlæg m.m. statuer o.lign. stående, uden at

disse lider under placeringen. De er tilstrækkeligt robuste til at holde i længden.

Man må nemlig i forbindelse med dette emne erindre sig, at banens kunders første indtryk, når de skal med tog eller rutebil, er jernbanestationerne og dennes udseende. Dette gælder som i enhver anden forretning, at hvis der er en behagelig atmosfære, så vil vi gerne komme der igen og være kunde.

Og netop udsmykningen er en del af atmosfæren.

Mon ikke det var en idé, om vore stats- og privatbaneledelser i større grad talte med de lokale myndigheder om at få placeret arbejder af kunstnere, fx lokale seriøst arbejdende kunstnere, på stationerne eller/og i disses omgivelser. Det vil ganske givet behage vore rejsende kunder vel.

har man ikke helt sagt farvel til i den tidligere stationsby Hornsyld på HJJ.

Og for første gang i verdenshistorien er der kommet et lyntog til byen!

Men til sagen. Det lyder mystisk, men det er det slet ikke.

Da DSBs gamle lyntog gik til de evige skrotmarker, købte den nye kromand på Hornsyld Kro, den tidligere chefrejseseleder hos Spies, Finn Hesel, inventaret fra en hel vogn, dvs. 12 dobbeltsæder og 12 enkelt sæder, to frontlygter, 12 askebægre og to nødbremser. Det hele blev pr. lastbil bragt til Hornsyld, hvor det den kommende tid derefter blev opsat i kroens sal.

Salen blev indviet her i foråret, og der var meget stor trængsel af folk, der ville se, hvorledes den nyrestaurerede sal var kommet til at se ud med DSB-indtræk.

De gamle lyntogssæder kan man altså endnu engang få lov at sidde på. Hvis man vel at mærke tager til Hornsyld Kro.

Jubilæum med malurt i nogle af glassene

Det kendte produkthandlerfirma, A/S Petersen & Albeck i Vejle, fejrede den 22. maj sit 75 års jubilæum. I omtalen af jubilæet nævntes bl.a., at firmaet i perioden 1955 til 1970 var med til at »demontere« 10 privatbaner i Jylland med en samlet sporlængde på ca. 650 km. Og yderligere kan tilføjes, at samme firma i 1930'erne også »demonterede« ca. 50 km jernbane på Als, da Amtsbanerne nedlagdes.

Det kan nok få en jernbanemand til at skære grimasser, når sådanne tal kommer frem.

Juridiske konsulenter

Sagførerkontoret i Ryomgård

ADVOKAT ERIK DYNESEN

Tlf. (06) 39 44 00

Månedens emner ...

Faxe Jernbane i farezonen

En af landets mindste, men også ubetinget en af de mest interessante jernbaner i det danske kongerige er i farezonen for at blive nedlagt.

Det første skridt er taget for længe siden, men siden er der taget flere, og hele tiden viser der sig »tegn i sol og måne« på, at nu nærmer enden sig.

Indskrænkningerne er ganske tydelige. Kørselen i kalkbruddet er reduceret til meget lidt, og efterhånden er der kun kørsel til og fra Fakse Ladeplads tilbage.

Nu sælger FJ strækningen mellem Stubberup og Fakse Ladeplads, som dette selskab ejer, men som trafikeres af såvel FJ som Østbanen. Derfor er banen som bekendt trestrengt af hensyn til FJs smalsporede tog og Østbanens normalsporede.

Det er Østbanen, der for den formidable sum af 1 – én – dansk krone har erhvervet de 4 km jernbane, 2 stationsbygninger (Stubberup og Fakse Ladeplads) samt 2 stk. mennesker, nemlig stationsforstander O. J. Aundal i Fakse Ladeplads og stationsmester E. Poulsen i Stubberup.

Selvom salget af banen formentlig nu går i orden – man afventer de sidste formaliteter fra ministeriet – så har FJ dog fortsat ret til at trafikere banen. Denne betingelse er indflettet i salgs-papirerne.

Men hvor meget man agter at udnytte denne mulighed, det er et spørgsmål.

FJ har ganske vist i den sidste halv snes år moderniseret sin jernbane ganske betydeligt, hvad angår rullende materiel. Dampdriften er ophørt, og i stedet har man anskaffet nogle store kraftige diesellokomotiver, der nemt vil kunne holde i en meget lang årrække fremover.

Men nye ledelsesprincipper ved FJ synes at ville ofre denne jernbane, der egentlig kan betragtes som Danmarks første private jernbane.

Østbanen forventer at overtage FJ-strækningen pr. 1. januar 1977.

Hvis alle formaliteter er sluppet gennem ministeriets kroggede gange.

Lyntog på kro

GANSKE VIST er jernbanen mellem Horsens og Juelsminde nedlagt for snart en snes år siden, men sine tog

lykken
på
rejsen...

DSB togservice

SAGT OG SKREVET

Trafikministerens patentløsninger

»Vi kan sagtens gå i gang med at opføre Storebæltsbroen og en fast forbindelse over Øresund samtidig. Gør vi det, vil der, når arbejdet er på sit højeste, være beskæftigelse til mere end 20.000 mand«, siger trafikminister Niels Matthiasen. Han siger endvidere:

»Først skal licitationen gennemføres, så går man i gang med selve projekteringen, men jordarbejdet kan efter min mening godt påbegyndes, før projekteringen er afsluttet. Det vil sige allerede i 1976. Hvis det dansk-svenske udvalg, der kulegraver Øresundsproblematikken, giver grønt lys for sagen, og der er politisk flertal, så ser jeg intet til hinder for, at man gennemfører de to store anlægsarbejder samtidig. Jo hurtigere, jo bedre, med den katastrofale beskæftigelsessituation«.

Finansieringen klarer trafikministeren på denne måde:

»Storebæltsbroen finansieres af udenlandsk kapital, og indtil nu regner man med, at Øresundsforbindelsen skal opføres på fifty-fifty-basis mellem Sverige og Danmark«.

Den socialdemokratiske Presse

Hvem ejer luften over DSB's skinner?

I forbindelse med den årelange diskussion om overdækningen af bane-graven ved Københavns Hovedbanegård er der nu dukket et problem op, som tilsyneladende er ganske uløseligt.

»En juridisk tvist mellem Københavns kommune og DSB skal afklares først. Ingen af de to parter kan nemlig blive enige om, hvem der ejer tomrummet over sporene. Velvilje er der dog på begge sider til at snakke sammen om problemet. Men hvad skal der være over de to banegrave?«

Generalplanchef Kai Lemberg siger:

»Der er to hver for sig ikke helt ideelle muligheder. Jeg kunne tænke mig

Månedens foto

Hvem kender dette billede?

VI OPFORDERER læsere, der kan give oplysninger om, hvad ovenstående billede forestiller, til at skrive til os og fortælle, hvad de ved.

Som det ses, drejer det sig om et motorlokomotiv af den type, der fabrikeredes omkring og lige efter første verdenskrig. Et enormt stort svinghjul sidder i siden (det skimtes delvist på billedet) og holder motoren, der er éncylindret, i gang. Tilsyneladende er lokomotivet to eller treakslet, hjulene

drives af en blindaksel via en drivstang, og hjulene er indbyrdes forbundet med kobbelstænger.

Et roetog er det vel næppe realistisk at regne med, omend under »sommerarbejde« med brobygning. Vognene kunne ellers godt tyde på dette, idet de første roebanevogne var af lignende konstruktion som disse.

Men – som sagt – vi overlader opgaven til vore læsere, og hører gerne resultatet.

noget forretningsbetonet, men det forbyder de nuværende konjunkturer nok. Der kunne da være en park med et par restauranter – men så kan overdækningen ikke forrente sig«.

Strid er der derimod stadig om bane-graven foran Hovedbanegården.

Berlingske Tidende.

PS. Mon generalplanchefen i forbindelse med forslaget om park med restauranter ikke burde skele til det nærliggende »Wivex« og dets rentabilitet?

(red.)

Skive

Gå ikke forgæves – gå heller til

MISTER

Boysen . Adelgade 7 . Skive

Telefon (07) 52 05 27

Smarte og moderigtige habitter til mænd i alle aldre og størrelser. Kvalitetstøj til rimelige priser. Kig ind og få en tøjsnak uden købetvang.

Alt i tandteknik

Reparationer – Omstillinger og underforlinger
Overenskomst med sygesikringen

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c . FA 880 - 839

***
damm's
radio
***

ALBERTSLUND

64 70 88

Service: 64 79 52

Her gør vi holdt

HUMLUM KRO

Hvor godtfolk er kommer godtfolk til
Telefon (07) 86 11 03

Her får De rigtig kromad – Frisklavet smørrebrød – Kaffe m/ hjemmebag – Selskaber indtil 100 kuverter i hyggelige lokaler. – Venlig hilsen
Lillian og Peter

Lad os tage besværet, når De fester
GEDSTED KRO

Telefon (08) 64 50 03

Her får De rigtig kromad og frisklavet kaffe m/ hjemmebag i hyggelige lokaler. Selskaber indtil 200 kuverter modt. gerne. Ring og få et godt tilbud.
Venlig hilsen de nye værter
Ulla, Leif og Ewald

Et besøg værd

HOTEL VEST

Jernbanegade 2 . Lem . (07) 34 10 03

Er De to eller flere, så slap af og spis i vore hyggelige lokaler. – Selskaber modtages gerne – ring og få et godt tilbud.

Med venlig hilsen Ingrid og Erik

Lad os tage besværet til Deres fester
RØDDING FORSAMLINGSHUS

Telefon (06) 65 10 54

Fester af enhver art – med smukt pynkede borde og veltillavet mad. – Husk vor diner-transportable. – Ring og få et godt tilbud – indtil 300 kuverter.
Venlig hilsen Grete og Poul

Skal festen være vellykket – lad os arrangere Deres fester

HAMLETS KRO

mellem Grenå og Randers
God kromad – Hyggelige værelser – Selskabslokaler – Diner transportable
ring tlf. (06) 49 44 10
– og få et godt tilbud
Selskaber indtil 130 kuverter
Venlig hilsen fru Bak

Vil De hygge Dem i skønne omgivelser og en skøn natur – så tag til

MOSSØ's PERLE

(førhen Lærkereden mellem Boes og Øm kloster) – **Telefon (06) 89 18 22**
Her er maden i topklasse. Vort motto: Alt for gæsterne. Selskaber indtil 100 kuverter modtages gerne. – Undgå besværet – ring og få et godt tilbud.

En kro i særklasse

LØVSKAL KRO

i den skønne natur i Nørreå-dalen.
Tlf. (06) 68 61 01 – 68 61 45
God kromad i hyggelige omgivelser. Er De to eller flere – så kom til Løvska Kro. Bal for de unge på 40 hver lørdag.
Hurtig og venlig betjening
Venlig hilsen
Anni og Kresten Andersen

En kro i særklasse

Restaurant MADS DOSS

v/ hovedvej A 13 – Kjellerup
Tlf. (06) 88 00 07

Besøg vor hyggelige kro, hvor maden er i topklasse. – Vort motto: Alt for gæsterne. – Med venlig hilsen
Kirsten og Henning Würtz

Hvor etatens og andet godtfolk mødes

BODEGA HUSET

Østergade 24 . Grenå . tlf. 32 00 32

Her er hygge, stemning og vennlighed
Lad huset blive Deres STAM-CAFE

Stedet, hvor man kommer igen – besøg

EJSTRUP KRO

Ejstrupholm . tlf. (09) 77 20 02

God mad som vor mor laver den
Selskaber modtages gerne – ring og få et godt tilbud (ny vært)

Vær gæst ved Deres egne fester – lad os tage besværet

JEBJERG-LYBY-HALLEN

Selskaber modtages indtil 250 kuverter.
Få et godt tilbud uden forbindende
Hyggelige lokaler. Kig ind i cafeteriet – eller tag noget lækker med hjem.
Smørrebrød – Grill – Kyllinger
Venlig hilsen Ulla og Leif
Husk Deres linie: **telefon 57 40 79**

Lad os tage besværet til Deres fester
HJERM HOTEL

Telefon (07) 46 46 46

Et sted man hygger sig og spiser godt
Selskabsmad – smørrebrød – platter ud af huset – ring og få et godt tilbud
Venlig hilsen og på gensyn
Ester og Kristian

Hvor etatens og andet godtfolk mødes

Restaurant

Pusterummet

Vestergade – Vamdrup – tlf. 58 19 62
Kom ind og hyg Dem i vore hyggelige lokaler.

Vil De hygge Dem – så lad mødestedet være

VEJLBY RISSKOV HALLENS RESTAURANT

Vejlby Centervej . Tlf. 17 59 66

En god frokost – en lækker middag eller en af vore mange spændende specialiteter. Selskabs- og mødelokaler til rådighed – masser af P-plads. Restauranten er åben daglig kl. 11–16.
Mødestedet: Hvor kvalitet og god betjening kommer i højsædet.

Besøg

Restaurant BONDEHUSET

Det gode spisested med den venlige betjening. Hyggelige lokaler – også til selskaber. Ring og bestil, og maden er klar. – Vi ligger Saxild Strand.

8300 Odder – Telefon (06) 55 83 48
Selskaber indtil 80 personer.

Vil De hygge Dem og ha' det rart – tag på

MØLDRUP KRO

Jernbanegade – Møltrup

Tlf. (06) 69 11 67

Rigtig kromad i hyggelige omgivelser med venlig betjening. Lad os tage besværet – hold Deres selskaber her.
Med venlig hilsen: Det nye værtspar

Et sted, der er værd at gæste

MØRKE KRO

Stationsvej – Mørke – tlf. (06) 37 75 17
(via stationen)

Et godt madsted i hyggelige omgivelser
Nyt værtspar:
Kirsten Jørgensen og Ove Nørum

DSBs nye motortog - litra MR

DSB HAR – som det formentlig er læserne bekendt – afgivet bestilling på 30 nye motortogsæt. Disse togsæt har i dåben fået litrabetegnelsen MR, og da det er vor opfattelse, at det kan have læsernes interesse at få lidt nærmere kendskab til, hvad det er, DSB køber, vil vi i det følgende fortælle lidt derom.

Som bekendt havde DSB i perioden november 1975 – februar 1976 hos Deutsche Bundesbahn lejet to togsæt af disse baners type VT 628 med henblik på prøvekørsler. De to togsæt var en luftkølet og en vandkølet model, derudover var der ikke væsentlige forskelle. Togene var indsat på de jysk-fynske strækninger, hvor de på alle tænkelige måder blev testet af DSBs teknikere, samtidig med, at der foretoges omfattende markedsundersøgelser for at konstatere passagerernes indtryk. Som det vel kunne ventes, når passagererne på de pågældende strækninger var vant til de MO-fremførte tog, vakte VT 628's indsættelse begejstring.

Resultatet af prøvekørslerne blev da også, at DSBs teknikere, den vesttyske fabrik »Waggonfabrik Uerdingen« og »Scandia-Randers A/S« sammen konstruerede et tog, baseret på DB VT 628's konstruktion, som passede til danske forhold og med de forbedringer, som man ved prøvekørslerne fandt var nødvendige.

29. marts 76 skrev man kontrakt med de omtalte fabrikker om levering af 30 togsæt litra MR. Heraf skal de 15 tog-

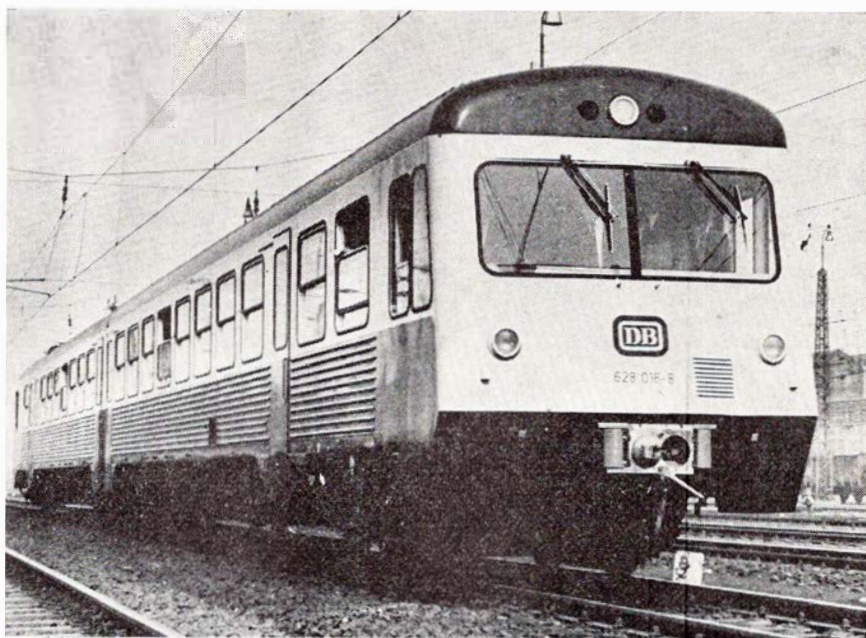
sæt bygges hos »Waggonfabrik Uerdingen« og de øvrige 15 hos »Scandia-Randers A/S«, sidstnævnte sted bl.a. af beskæftigelsesmæssige og valutamæssige grunde.

Hvad er litra MR?

DSB MR 4001-4060 består af 30 togvognsæt, ialt 60 vogne. Hvert tog består af to ens vogne, forbundet med – formentlig – en kortkobling, således at genemgang mellem vognene kan finde sted. Hver motorvogn er forsynet med ét førerrum.

Der er under konstruktionen sket en komfortmæssig forbedring i forhold til DB VT628. Siddepladserne er pr. vogn reduceret til 64, således at den samlede passagerkapacitet pr. togsæt er på 128 siddepladser.

Naturligvis vil såvel interiør som eksteriør blive afstemt efter DSBs moderne designprogram. Sædearrangementet vil blive som i nuværende materiel, altså med sæder, der vender mod hinanden og ikke, som i privatbanernes Y-tog, med sæder, der er placeret på »rutebilfacon«.

DB VT 628, som prøvekortes i Danmark

Foto: DB.

HILLERØD KOMMUNE

VOLVO HILLERØD AUTOLAGER

LARS LARSEN ⁴/₅

Personvogne tlf. (03) 26 01 91

Lastvogne tlf. (03) 28 25 55

P. GRØN

ALEX CHRISTENSEN og SØNS EFTF.

EL-ANLÆG

Håndværkervænget 10 - Hillerød - Tlf. *26 40 41

Allerød

Den moderne kvinde går i

BOUTIQUE HANNE

M. D. Madsensvej . Allerød

Tlf. (03) 27 19 03

Moderne tøj til den voksne kvinde -
Alt i bijouteri - Kig ind - vi hjælper
med at finde det rigtige.

Gå ikke forgæves - gå i

BUTIK 5

M. D. Madsensvej 14-16 . Allerød

Tlf. (03) 27 56 55

Stort udvalg i tasker - Kufferter -
Skoletasker - Rejsetasker - Mapper -
Brugskunst

Her finder De gaven, der gør lykke

Vi handler i

MERCI CHOKOLADE

M. D. Madsensvej . Allerød

Tlf. (03) 27 22 73

Stort udvalg i hjemmelavet chokolade
- konfekturer - bolsjer m.m.

Her finder De altid en fin gaveæske i
alle prislag.

Køb ost i specialforretningen

OSTEBODEGAEN

Birkevej 2 (bag Allerød st.) . Allerød

Telefon 27 12 44

Alt i vellagrede oste, såvel danske som
udenlandske i mange specialiteter
Vi fører alt til ostebordet i kiks
og andre lækre ting

Holbæk

$\frac{1}{5}$ HOLBÆK EKSPRESTRYKKERI

Lundemarksvej 18
HOLBÆK

OFFSET - BOGTRYK

Dørene ved indgangene, af hvilke der i hver vogn på hver side er to, vil blive udformet som svingdøre i et stykke. De svinger ved hjælp af et arm-arrangement udad, så de, når de er åbne, er placeret udenpå vognkassen. Åbningen vil kunne foretages af publikum ved hjælp af trykknapper. Derved lettes indstigningsforholdene, og man undgår at åbne flere døre end absolut påkrævet, noget der i vintertiden er af betydning for opvarmningen i toget. Dørlukningen kan foretages af såvel lokomotiv- som togfører.

Ved den ene dør i hver vogn er der en mindre perron. Her er bl.a. toiletet placeret, og der vil være mulighed for placering af barnevogne m.m. Hvis toget skal medføre post m.m., vil også dette kunne anbringes her, ganske vist vil så nødvendige aflåsningsmuligheder skulle tilvejebringes.

Avanceret teknik

Da hver af de to vogne er motorvogne, er der derfor kun placeret én motor under bunden af hver vogn. De tyske prototyper VT 628 har kørt med flere motortyper, men DSB har valgt en luftkølet 12-cylindret Klöckner-Humboldt-Deutz, der udvikler 390 HK.

Maksimalhastigheden bliver 120 km/t, men kan senere ændres til 130 km/t. De 120 km/t kan ved kørsel på vandret bane opnås på $2\frac{1}{2}$ minut.

Da det senere er tanken, at togene på de baner, de først og fremmest bygges til, de jysk-fynske sidebaner, skal kunne fremføres énmands betjente, vil der blive indført samme system som på DSBs S-tog, nemlig mulighed for igangsætning, når lokomotivføreren opholder sig ved sidevinduet og overvåger ind- og udstigning. Han kan derefter indtage sin plads i førersædet og føre toget videre.

Naturligvis vil MR-togene også blive forberedt for indbygning af ATC-udstyr, dvs. automatik, der overvåger togets overholdelse af de tilladte kørehastigheder, standsning foran signaler m.m. Ligeledes indbygges radio.

Kraftoverføringen fra motor til hjul sker hydraulisk ved hjælp af et Voith-gear.

Bogierne bygges for de flestes vedkommende af A/S Frichs i Århus. De er konstrueret af den store tyske fabrik »Wegmann«, som også har konstrueret vore bogier til de røde S-tog. Som noget nyt i Danmark bliver de luftaffjedrede. Dette indebærer bl.a. den fordel, at togets gang skulle blive roligere, men da de er selvoppustende, betyder det også, at vognkassen altid har samme afstand til bogiernes hjul. Hvis der fx placeres en betydelig større vægt i den ene side af toget end i den anden, vil automatikken foranledige, at dette ikke mærkes på køreegenskaberne. Toget vil altså ikke »gå i bund« i fjedrene.

Bremsesystemet bliver meget avanceret. Foruden skivebremses af traditionel art forsynes toget også med magnetskinnebremse.

Da lokomotivføreren som nævnt engang vil være alene om betjeningen af toget, er det vigtigt, at han kan kontrollere alle tekniske funktioner på en nem og overskuelig måde. Disse overvåges da også af et elektronisk overvågningsanlæg, fremstillet af BBC, og med tablaer på førerrumspanelet.

De tyske VT 628 har automatkobling i hver togende. Da DSBs MR-tog sjældent vil blive sammenkoblede til flere enheder, har man af økonomiske grunde valgt at anvende den gammelkendte skruekobling og puffere. Derved sparer man også at skulle køre omkring med en mellemkobling til anvendelse i tilfælde af nedbrud.

De tekniske data for DSB litra MR er følgende:

Længde over puffer	22335 mm
L.o.p. for togsæt	44670 mm
Antal siddepladser, 2×64	128
Maksimalhastighed	120 km/t
Motorydelse 2×390 HK	780 HK

Prisen for levering af hvert tog er ca. 5 millioner danske kroner.

Leveringen skal ske fra forår 1978 og være afsluttet i foråret 1979, således at togene kan indsættes i sommertrafikken 1979.

Bent Gerts ApS

ALMEX

Ørnevej 69 - 2400 København NV

Telefon (01) 19 02 11

BAT-KON $\frac{1}{5}$

- et begreb blandt fagfolk

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42

1553 KØBENHAVN V . TLF. (01) *11 18 19

Håb for sidebanerne

Der er med afgivelsen af denne ordre lagt op til en modernisering af DSBs sidebaner, som gennem en menneskealder har måttet se passagertallet vise en konstant faldende kurve, først og fremmest grundet utilfredsstillende køreplaner og gammelt udslidt materiel.

Med MR-togenes indmarch skulle denne udvikling gerne ændres, således at disse baner, i lighed med, hvad der skete ved indførelsen af Y-togene på privatbanerne, får en renaissance. Hvis ellers regering og folketing vil samfun-

dets bedste, så bliver MR-togene kun første skridt til sidebanernes genoplivelse. Ganske vist skal de bestilte togsæt i første omgang anvendes på de sikre sidebaner, men med de høje myndigheders velvilje og togenes indfrielse af forventningerne, så bør også de øvrige sidebaner beriges med dette tidsvarende materiel, først og fremmest den Jyske Vestbane og Thybanen.

Der er stillet store forventninger til de køretøjer, der skal bemales med bogstaverne MR.

Lad os håbe, disse forventninger til fulde bliver indfriet.

ERINDRES DET . . .

For 50 år siden . . . juni 1926

Søndag den 20. ds. kl. 10.10 skete et voldsomt togsammenstød ved Borup holdeplads på Frederiksværkbanen. Et motortog fra Hillerød skulle krydse et damptog fra Hundested, men motorfører Adamsen misforstod eller glemte et fløjtesignal fra togføreren, så istedet for at bakke sit tog ind på et sidespor, fortsatte han ud ad linien mod Frederiksværk. Damptogets lokofører, Olsen, så motortoget komme mod sig og bremsede straks sit tog, og holdt næsten stille, da sammenstødet skete med så voldsom kraft, at togets fyrbøder blev slynget ind over motorvognen og langt ind på marken - uden at han kom noget nævneværdigt til - skorstenen røg af maskinen, hvis hele frontparti blev ødelagt. Motorvognen blev fuldstændigt ødelagt og måtte øphuges.

Ved uheldet blev 20 rejsende såret og heraf 2 meget alvorligt. Motortogets fører blev alvorligt kvæstet, da han var blevet siddende på sin plads i førerummet. Han erkendte straks, forinden han blev ført til hospitalet, at skylden for uheldet var hans alene.

DSBs hjælpetog blev tilkaldt og foretog oprydningen. Gribskovbanen havde et opfyret damploko stående i Hillerød,

der straks blev stillet til rådighed, idet Frederiksværkbanen var i bekneb for trækraft. Om ulykken oplyser driftsbestyrer Kuhlmann, at uheldet skyldtes en overtrædelse af de mest elementære sikkerhedsregler.

—0—

I anledning af togsammenstødet den 15. maj på Hald st. på Randers-Hadsundbanen, er lokofører L. Poulsen idømt en bøde på kr. 200 samt indtil videre fritaget for lokoførertjeneste. Lokofører Jensen er tildelt et gratiale på kr. 200 for udvist konduite, idet han bakkede med sit tog for at formindske togsammenstødet.

For 25 år siden . . . juni 1951

Østsjællandske jernbaner har i afgivte driftsår et underskud på kr. 123.600. Fra Kolding Sydbaner har man indkøbt 2 damplokomotiver og 3 personvogne, der efter istandsættelse er indsat i driften. De nye diesellokomotiver ventes leveret i løbet af efteråret, og skinnerbusserne ved nytårstid.

I lighed med Lollandsbanen vil banen nu søge om tilladelse til at nedlægge ledbevogtningen og i stedet opsætte blinklys ved overskæringerne. Herved påregnes at spare ca. 60.000 kr. årligt.

—0—

Hornbækbanens nye store remise og garageanlæg nærmer sig snart sin fuldførelse, ligesom sporanlægget foran Grønnehave st. begynder at tage form.

Birkerød

Kør ind til

Texaco Service Station

Kongevejen 158 . Birkerød . 81 04 15

Benzin - Olie - Smøring - Undervognsbehandling - Hjulafbalancering - Batteriservice - Mindre reparationer udf. -

Husk vor velassorterede kiosk.

De sparer - ved at køre ind til Texaco.

Vær ikke i tvivl -

når De skal købe gaver hos

BIRKERØD ANTIK

Hovedgaden 44 . Birkerød . (02) 81 70 27

Stort udvalg i gamle glas - tin - kobber - messing - småting og alt til rimelige priser.

Det store udvalg finder De i

JANIVAN LEGETØJ

på gågaden i Birkerød . tlf. (02) 81 59 15

Alt i pædagogisk-mekanisk legetøj i alle prislæg - gå ikke forgæves - gå altid i Janivan Legetøj

Friskbagt bagerbrød fra

LUPINKROGEN BIRKERØD

Lupinkrogens Bageri

Tlf. (02) 81 81 65

Den 6. ds., da Kalvehavebanens dieseltog ved 10-tiden nærmede sig Vordingborg, udbrød der brand i hele motorlokomotivet, der på et øjeblik var et flammehav. Motorføreren fik bremsbet 2 personvogne væk fra maskinen. Alt brændbart blev ødelagt på lokoet. (I dag er samme loko HHGBs eneste loko.)

nissen+
sønner
P. H. NISSEN & SØNNER A/S - EL-INSTALLATIONS- OG HANDELSSELSKAB

P. H. NISSEN & SØNNER A/S
H. C. ØRSTEDSVEJ 28 C.
1879 KØBENHAVN V.
TELEFON: (01) 2123 24

Lys - Kraft - Varme og Ventilation.

Køle- og frostatematik samt pumper og

frostmotorer. - Elektriske installationer

Alarm- og overvågningsanlæg

Odense - Svendborg 100 år

1876 – 12. 7 – 1976

100 år, ikke den første danske privatbane, der runder dette hjørne, men en af de første. Og desmere nu en DSB-strækning.

Banens levnedbeskrivelse, ganske kort og opregnet i facts, som udpeger de ting, der har haft væsentlig betydning i banens liv, i jubilarens livsføreløb, ser således ud:

Nyborg Middelfart åbnet	7.9.1865
Odense-Svendborg åbnet	12.7.1876
Svendborg hovedbane åbnet	12.9.1876
Statsbanen Ringe-Fåborg åbnet	1.4.1882
Svendborg-Nyborg åbnet	1.6.1897
Statsbanen Nyborg-Ringe åbnet	1.9.1897
Odense-Nr. Broby-Fåborg åbnet	3.10.1906
Odense ny station ibrugtaget	2.12.1914
Svendborg-Fåborg åbnet	25.11.1916
SFJ, 211,1 km, til DSB	1.4.1949
Odense-Nr. Broby-Fåborg nedlagt	23.5.1954
Svendborg-Fåborg nedlagt	23.5.1954
Ny strækning Odense-Fruens Bøge ibrugtaget (Person + 0,7 km, gods + 5,3 km)	24.5.1954
Nyborg-Ringe nedlagt	27.5.1963
Ringe-Fåborg godsbane	27.5.1963
Nyborg-Svendborg nedlagt	31.5.1964

Begyndt alene og idag atter alene, næsten.

Kun godsbanen Ringe-Fåborg består.

Ene, men stærk, kan man vel med rette sige. For hvem tror på, at strækningen Odense-Svendborg ikke vil bestå, i hvert fald så længe jernbanedriften endnu har et formål i Danmark.

Forhistorien

møder vi i rigsdagssamlingen 1868-69, hvor en sådan bane anerkendtes at ville have væsentlig betydning, hvorfor dens anlæg retteligen burde fremmes, når de under anlæg værende baner var fuldført.

Som en mellemløsning forsøgte – uden held – at foreslå banen anlagt som en privat bane med tilskud pr. mil.

Planerne som helhed var imidlertid seriøse, og en række forslag så i de kommende år dagens lys, omend de – f.s.v. angår strækningen Odense-Svendborg – fortabte sig noget i andre og konkurrerende planer.

Bla. kom tanken om skråforbindelsen Nyborg-Bøjden frem i forgrunden, tanker om videre forbindelse ud i verden via Als og Sønderborg til Flensborg.

Dog syntes alt omsider via lov af 23.5.1873 at ligge klart, bane Odense-Svendborg til en anlægspris af 1,4 million Rigsdaler. Planerne var selv på dette fremskredne tidspunkt ved at vælte. Svendborg by foretrak en bane til Nyborg eller Ullerslev frem for Odense, byens handlende stod vel bag?

Dog, den oprindelige plan om en bane fra Odense over Kværndrup til Svendborg Havn sejrede, og koncessionen blev givet den 20.5.1874, lydende frem til 1970.

6.11.1874 blev arbejdet påbegyndt, og skred frem hurtigere end oprindeligt beregnet, idet åbningen var stipuleret at skulle finde sted omkring nytår 1876/77.

Omkostningerne ved banens anlæg beløb sig til 2.802.400 kr., hvoraf kr. 1.000.000 blev optaget som lån mod prioritet i banen. Resten deltes som aktiekapital mellem stat (502.400), byer og amter (400.000) og kommuner samt private (900.000 kr.).

Køreplan

Fra åbningstidspunktet var indlagt 4 togpar, og det lyder kuriøst i 1976 at erfare, at det et århundrede tidligere kostede pr. mil pr. person for de 3 vognklasser: 55 øre, 40 øre hhv 25 øre for enkeltrejser og tilsvarende 75, 55 hhv 35 øre for dobbeltrejse.

Dobbeltbilletterne blev i øvrigt allerede inddraget i 1897. Som indskud dette, at SFJ havde eget billettrykkeri, hvad kun 3 andre danske baneselskaber har haft.

25 år efter åbningen – 1901 – kørte stadig 4 togpar over hele strækningen, men herudover 1 togpar Odense Syd-Svendborg og 1 Odense Syd-Ringe.

Køretid for hele strækningen 70-80 minutter.

I 1926 8 togpar samt 1 Odense-Ringe. Køretid ned til ca. 80 min, idet køretiden skal forstås på den måde, at det er den samlede rejsetid Odense-Svendborg, altså inklusive mellemstationsophold (Ringe).

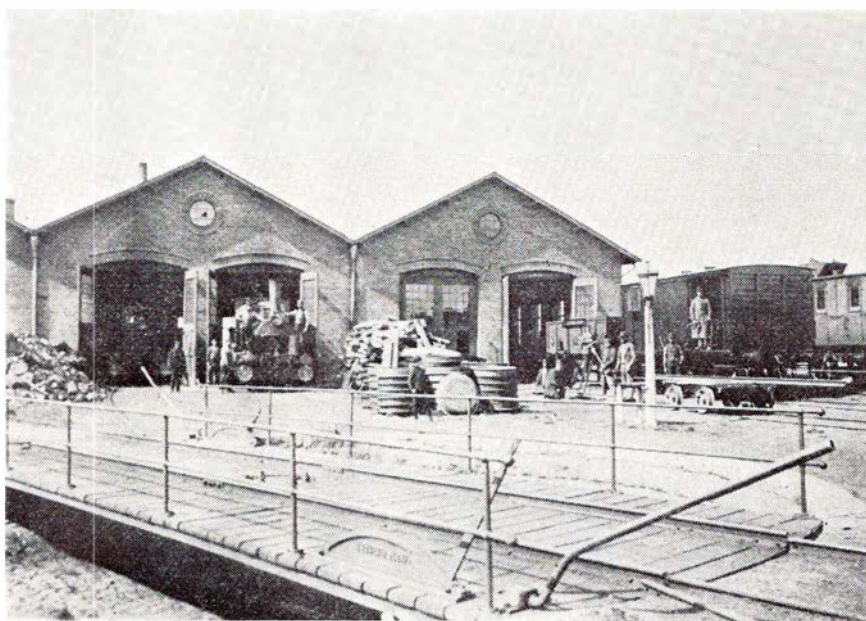
2 af togparrene medførte første klasse.

Atter 25 år senere – 1951 – efter »nationaliseringen« kørtes 9 togpar, heraf de 5 M og de 4 P, hvoraf de 6 med første klasse.

Køretid minimum 80 min.

Nugældende køreplan 16 togpar (5,16-0,21), alle kun med én klasse og med en køretid på ca. 60 minutter, enkelte tog dog 50 min. Godstogsplanerne er ikke medtaget i foranstående, men eksempelvis kørte op til DSBs overtagelse ikke mindre end 3 godstogspar Odense Syd-Svendborg og 1 blandettogspar over samme strækning.

Køretid 2-4½ time (5,00-21,26).

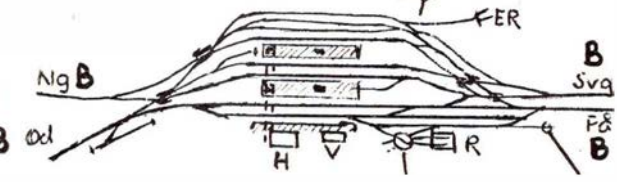

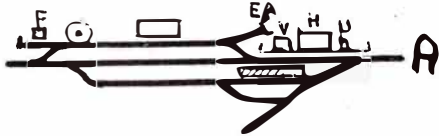

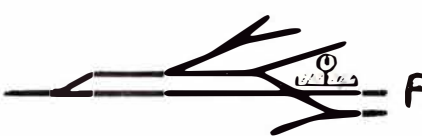

SFJs første remise i Odense Syd ca. 1885.

Arkiv Sv. Jørgensen.

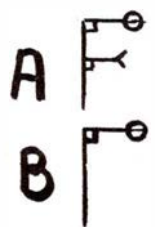
Central-
sikring.   Sporskifte-
visere.   Omløbs-
spor/m.

Svendborg

Central- sikring.	Sporskifte- visere.	Omløbs- spor/m.			
Ja	Skiver	356	A+A Fruens Bøge		A A
Ja	Skiver		Hjallese A		A
Hængelåse	Skiver		Lindved		
Ja	Skiver	350	Højby A		A
Ja	Skiver	320	Årslev A		A
Ja	Skiver	400	Pederstrup. A		A
Hængelåse	Lygter		Lammehave		
Ja	Skiver	244, 334, 345, 296, 211, 200.	Ringø		B Svq B
Ja	Skiver		Rudme A		A
Ja	Skiver	256	Kværndrup A		A
Ja	Skiver	268	Stenstrup B		B
Ja	Skiver		Stenstrup Syd A		A
Ja	Skiver	244	Kirkeby A		A
			Sørup		

Mellemstationer Odense Syd - Svendborg

Grundlag: DSB-skitsen, 1948

S.A.G
76

Trækraft

er et broget, men samtidig et spændende kapitel.

Både damplokomotiverne – forskelligartede, navngivne og enkelte hjemmebyggede – og de store motorvogne.

Damplokomotiverne kan stort set inddeles således:

Første – 2-koblede med 1 bagløber og 2-akslet tender.

Næste – 3-koblede med 2-akslet truck foran og 2-akslet tender, samt 2-koblede med 2-akslet truck foran og 2-akslet tender.

Sidste – 4-koblede tenderlokomotiver. Uden at katalogisere alle navne på lokomotiverne kan i flæng nævnes:

ODIN
THOR
ST KNUD
ST JØRGEN
EGESKOV
PALNATOKE
FREYR
FREJA
BALDUR og
LOKE

Som det sidste »døbte« lokomotiv ophuggedes BALDUR i 1950.

Lokomotivdata og specielle data i øvrigt må vi, i en kort artikel, afstå fra at bringe, men kan her henvise interesserede læsere til den fyldige jubilæumsbeskrivelse, der i bogform ser lyset i forbindelse med jubilæet. Med et blot overfladisk kendskab til forfatterens store og dybtgående arbejder kan der roligt borges for særdeles interessant læsning.

Selv om lokomotivdata undlades, så dog lidt om et par specialiteter, dels fra USA, dels fra SFJ's eget lokomotivbyggeri.

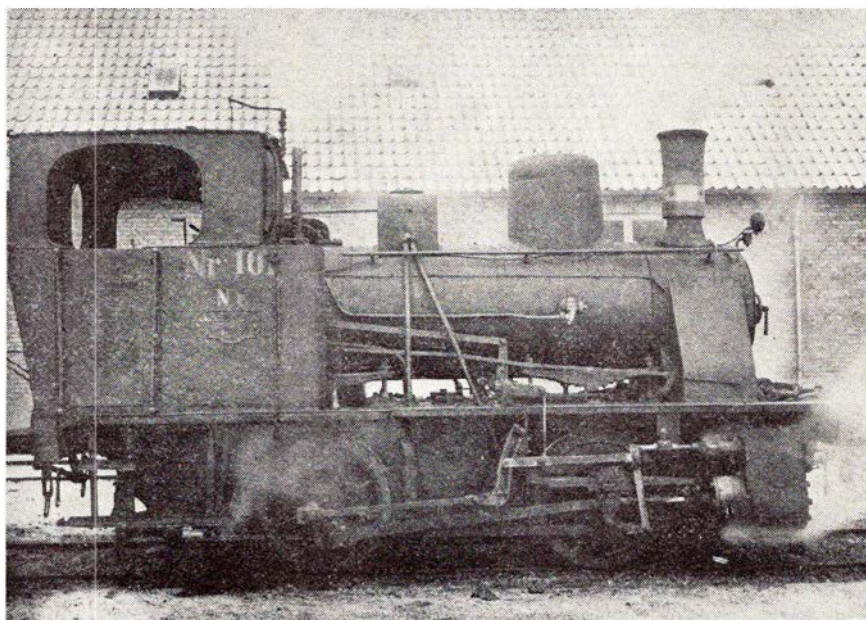
I årene 1899–1900 købte SFJ hos Baldwin Locomotive Works, Philadelphia, USA, 3 efter danske forhold særprægede lokomotiver, nemlig i 1899 SFJ nr. 16 sadeltanklokomotiv, OBOT, hurtigt i personalemunde døbt »Skildpadden«.

Denne raritet blev senere påbygget en efterløber. Ophugget 1932. De 2 øvrige lokomotiver, fra 1900, SFJ nr. 17 og 18, var ægte prærieheste, præget af det vilde West.

Type 2BO T2. Blev ophugget 1923.

Fra eget lokomotivbyggeri kom som byggenumre 1 og 2 lokomotiverne SFJ 30, hhv. 31.

Nr. 30 en særdeles mærkelig bastard, type 1BB1 T, allerede ophugget i 1918. Nr. 31 derimod var i tjeneste indtil 1963.

DSB NR. 101, ex SFJ 36 (Hanomag 7481/1917) i Svendborg i 1949, året for den ud-rangeredes. Foto: SAG.

Sidstnævnte lokomotiv indgik i 1D1T-serien nr. 28–29 og 32–33. Nr. 33 er stadig i live, idet den fik lov at overleve som DSB DF 130, senere TKVJ 130 osv.

Starten i Danmark fsv angår de 4-koblede lokomotiver foregik på ØSJS, der allerede fra 1895 fra Borsig modtog loko 5 og 6. SFJ-maskinerne fremkom 1910–1917, og DSB kom først med i 1923. Noget sporadisk er foranstående, fx burde også rangerlokomotiverne nævnes, bl.a. at SFJ nr. 10 fra 1889 blev overtaget af DSB, litra NF nr. 110, uden dog at oprå at gøre tjeneste under kronen. Ophugget 1950.

Og motorvognsæraen er helt forbudt.

Lige fra den hjemmebyggede rutebil

på skinner til de store vogne, hvoraf nogle nåede at køre med DSB på siden.

Øvrige rullende materiel

Fra starten havde SFJ ialt 26 kupévogne. Små vogne af de da gængse typer, men allerede i 1893 blev sidegangsvogne taget i brug (A 6–7), og fra dette tidspunkt blev alene ibrugtaget side- og midtgangsmateriel.

Banerne benyttede sig af belægningsstatistikken og oplyste fx i 1896, at »bevægede pladser« Odense–Svendborg i 1895 havde været belagt 26,52 pct., mens til eksempel Ringe–Fåborg kun kunne udvise 19,85 pct.

Jo, det var en foregangsbane.

Fx viser følgende form for fremlægelse af statistik også en form for nytænkning:

År	Banelængde	Loko		Personv.		Godsvogne				
		Antal	Pr. km	Antal	Pr. km	Pladser	Antal	Pr. km	Ton	Ton/km
1879–80	46,85	5	0,11	24	0,5	1.485	68	1,4	408	8,7
1889–90	76,22	10	0,13	31	0,4	1.805	140	1,8	840	11,0
1899–00	102,58	18	0,17	41	0,4	2.289	226	2,2	1881	18,3
1909–10	191,51	27	0,14	59	0,3	3.267	426	2,2	4082	21,3

Skønhed, De ikke aner

findes langs private baner

Godsvognenes bæreevne var oprindeligt kun 6.000 kg, senere hævet til 7.500. Nyere vogne blev bygget med en bæreevne på 10.000 kg, senere igen hævet til 12.500 kg.

Også detaljer vedr. det rullende materiel må stort set forbigås her, nævnes skal blot, at en fortegnelse fra 1897 oplyser, at SFJ-godsvognsparken da bestod af:

- 50 godsv litra Eb
- 4 smørv litra J
- 20 godsv litra F
- 45 godsv litra H og
- 6 stk. litra P.

Bundflade fra 11,4 til 18,0 kvm.

Hertil kommer et antal vogne betitlet RFB, RNB og SNB.

Endvidere bør nævnes, at SFJ i 1917–1926 byggede vognene 99 691–99 697 til brug for ALBANI, der i 1929 købte vognene og fik disse indlemmet i SFJ-vognparken.

Også DDPa havde 2 vogne i SFJ regie, nemlig 1003 og 1004.

Som en slags mellemstatus følgende tal fra 1935:

- 17 damplokomotiver
- 4 damprangerlokomotiver
- 3 dieselmotorvogne (330 hk)
- 22 personvogne
- 1 person- og postvogn
- 3 post- og rejsegodsvogne
- 7 rejsegodsvogne
- 202 lukkede og
- 251 åbne godsvogne samt
- 1 sneplov.

Mens vi er ved materiellet lidt, der mere eller mindre, yderligere kan underbygge påstanden om foregangsbane.

Personvognsmateriellet var uopvarmet, indtil der i 1880–81 blev indført varmtvandsflasker.

Fra 1887–88 opvarmning med tørvebriketter og fra 1892–93 dampopvarmning.

Belysningen bestod indtil 1905–06 af olielamper, men fra dette tidspunkt skiftedes til aceton-acetylén gaslys (gas fra eget gasværk). I marts 1915 ibrugtoges nye svenske gasbrændere, der indtil da kun havde været i brug i Sverige og Østrig.

Vakuumbremse blev prøveindført på 1 lokomotiv og 7 vogne allerede i 1880–81, men da forsøget faldt for kostbart ud, blev udstyret atter fjernet.

1894–95 dog genindført som almindelig vakuumbremse og 1896 ændret til automatisk vakuumbremse.

Meget er uomtalt, fx at DSB i 1949 foruden damplokomotiver overtog og omlittrerede 5 benzinkemiske og 7 dieselelektriske motorvogne.

Videre 1 Ab, 6 B, 20 Cb, 1 Cm, 7 D og 10 E.

Hertil en lang række godsvogne, placeret i de da af DSB anvendte literinger. En række dog klausuleret som kun tilladt anvendt på fynske sidebaner.

Talt viser en opgørelse pr. 1.4.1949, at SFJ ejede: 22 damplokomotiver, 12 motorvogne, 43 personvogne, 26 post- og rejsegodsvogne samt 530 godsvogne.

Diverse om banen

der i sin tid blev bygget som en enkeltsporet, indhegnet bane med 22,5 kg skinner i grusballed.

Udveksling af stålskinner optræder ret hurtigt i driftsberetningerne, især efter midten af 1890'erne, hvor også svelleudskiftning tog fart.

Modernisering er op gennem de mange år fortsat og til nu sluttet kort før 1970.

I sidste runde er indlagt 45 kg skinner over en 2-års periode, så der nu også kan køre svære diesellokomotiver. Ikke mindre end 4.500 t skinner blev indlagt.

Om banetilslutninger nordligst, midtvejs og sydligst er allerede læst i indledningen, men der er noget mere.

Der er SFDS med »spor« til Langeland og Dampskibsselskabet ÆRØ med spor til Ærø. 1875 påbegyndtes færge-drift på begge ruter, men uanset at LB blev åbnet 5.10.1911, kom der først »sporfærge« til Rudkøbing i 1926.

Til Ærø (Ærøskøbing) indsattes M/F ÆRØ – med jernbanespor – i 1931.

Endnu i SFJ-100-året eksisterer sporet i Ærøskøbing, er oven i købet moderniseret og stærkt anvendt. Sporet til Langeland er slettet i forbindelse med banenedlæggelse og brobyggeri.

På grund af forpagtning, lejemål, sammenslutning m.m. er det svært at give en sammenstilling over banens præstationer gennem de 100 år, men nedenstående et velment forsøg på at sætte banens arbejdsdag i relief:

År Bef. ant. pass. i 1.000

År	Bef. ant.	pass. i 1.000
1877–78	312,5	22,3
1900–01	525,2	139,0
1925–26	804,6	264,1
1932–33	483,0	232,0
1962–63	ca. 600,0	ca. 240,0

Ligesom man i nutiden kender »jernbanepolitik« også i den betydning, at en strækning kan gøres mere eller mindre attraktiv (nedlæggelse?), må man fsv angår SFJ kalkulere med, at der er sket visse ting, omkartering kan man fx kalde det.

Uden herigennem at ville skyde SFJ i skoene uærlighed, blot dette til underbygning af, at foranstående tal må tages med et vist forbehold hvad de seneste år angår.

Det, der falder mest i øjnene, er vel nok, at tallene fsv angår godstransporten har holdt sig stort set uændret gennem årene 1925–1962. De år, der også for SFJ rummede magre og vanskelige driftsår.

Af standsningssteder kan op til DSB- overtagelsen registreres følgende:

- Odense Syd
- Fruens Bøge
- Hjallese
- Lindvedgård (S), senere Lindved
- Højby
- Årslev
- Pederstrup
- Lammehave (S)

Ringes station omkring århundredskiftet. Arkiv: SAG.

Aarhus

Fest ombord – stedet, hvor etatens folk mødes

Restaurant »KOMPASSET«

Fredensgade 2 . Århus . Tlf. 13 62 34

Hyggelige og venlige omgivelser, og vore søde kahytjomfruer er hurtige og venlige (ny indehaver).

Med venlig hilsen Aage Sørensen

BIRTHES GRILL

Knudrisgade 8 . Århus . tlf. 13 99 34

Alt i grillstegte varer . Lækkert smørrebrød . Frisklavet kaffe med varme æbleskiver . Besøg vor hyggelige gårdhave . Åben alle ugens dage kl. 11-01.

Kør ind til

BP HUSET

Europaplads 2 . 8000 Århus C . 12 44 48

Benzin . Olie . Vask . Smøring . Auto-udstyr . Quick service udføres. Husk vor BP-butik – og vi er lynhurtige med god service.

Tag noget lækkert med hjem – eller spis det her

ALLE BAREN

Frederiksalé 54 . Århus . (06) 19 09 90

Alt i grill – hot dogs – pølser – hamburger – øl – kaffe – sodavand m.m. Åbent alle dage kl. 11-23, fredag og lørdag kl. 11-0.30. – Vi leverer også gerne ud af huset. Med venlig hilsen og på gensyn i Allebaren.

Alis og Evin

Vore funktionærer kører til

POUL'S AUTOSERVICE

Knudrisgade 10 . Århus . (06) 13 42 44

1. kl.s reparationer og opretninger udf. fagmæssigt og samvittighedsfuldt.

Den moderne linie kræver specialister – derfor lad Deres frisør være

SKOLEGYDENS FRISØRSALON

v/ Erling Jensen

Skolegyde 4-6 . Århus . tlf. 13 00 24

Effektiv hårpleje

»Kerastase« – kun hos Deres

Kerastase-rådgivnings frisør

Vi er hurtige og venlige (ny indeh.)

Med hilsen: Deres frisør

LAURSENS RADIO – TV Sdr. Ringgade 6 (v/ Baunes Plads)

Århus – Tlf. 19 09 59

Radio – TV – Stereo – Plader – Bånd
HUSK: Vi tilbyder 10 pct. på alle reparationer til pensionister og unge under uddannelse samt til etatens folk.
Kig ind og tal med en fagmand

Vær moderigtig og prisbevidst – gå i
BUKSE ROSA

Viborgvej 26 . Århus . tlf. 19 05 20

Bukser i den gode pasform og fikse snit – alt i smarte bluser.

Kom ind og se vort store udvalg

Den prisbevidste går i

CENTRUM SKO

Guldmedegade 4-6 . Århus . 13 99 76

Kvalitets-sko til alle formål og de rigtige priser. Forretningen med det store udvalg.

20% rabat til etatens folk
Hæle rettes fra dag til dag

Vore damer anbefales

SALON HJERTER ES

Henrik Pontoppidansgade 20 . Århus

Telefon (06) 12 78 70

Stedet for moderne hårpleje
Fagmæssig og venlig betjening

Tandlæge

MONNA CHRISTENSEN

Park Allé 7 . Århus . tlf. 13 03 13

Konsultation efter aftale

Stedet for kræsne slikmunde

VIXI CHOKOLADEFORRETNING

Ryesgade 5 . Århus . tlf. 13 28 19

Alt i Hermelin chokolade
Fine gaveæsker i alle prislag
– det er os med de hj.lavede vafler

Køb kød hos den rigtige slagter

Slagtermester HOLM

Ekkodalen 2 . Århus . tlf. 16 92 34

Kød – Flæsk – Hj.lavet pålæg – Prøv vor lækre medisterpølse og leverpostej
Altid mørt og velhængt oksekød til ethvert formål.

Køb det bedste – det gør vi

Transport er en tillids sag
– benyt

N . J. TRANS

Ndr. Ringgade 86 . Århus N

telefon (06) 16 48 63

Flytning og budkørsel

Selskaber med 12-16 pers. minibusser

Alt udenbys kørsel og arbejde

Indenbys transport til taxameterpris

Indhent venligst tilbud – også på fast kørsel

Venlig hilsen N. J. Trans

Gå til den rigtige slagter

Slagtermester JØRN SØRENSEN

Fynsgade 8 . Århus . tlf. 13 53 17

Alt i kød – flæsk og hj.lavet pålæg

Prøv vor lækre medisterpølse

Husk vore ugepakker –

der er kvalitet for pengene!

Kør ind til

BP service station Langenæs

Langenæs Allé 14 . Århus . 14 54 34

Benzin – Olie – Vask – Smøring

Stort udvalg i autoudstyr

Quick service udføres – husk vor velassorterede kiosk

Vore funktionærer anbefales

FRUGTHUSET

Jordbrovej 21 . Århus . tlf. 16 92 35

Alt i årstidens friske frugter og grøntsager. Stort udvalg i blomster og planter

Lad fagmanden råde Dem – gå til

VINKYPEREN

Frederiksalé 140 . Århus . tlf. 12 55 20

Vin i alle kendte mærker – vin for kendere – kolde øl – vand – snackvarer.
Husk: vin skaber glæde – kig ind og få en vin-snak.

Vi handler i

SUPER KIOSKEN

Jægergårdsgade 57 . Århus

Telefon 13 79 20

Alt i dag- og ugeblade – skriveartikler

tobaksvarer. Aut. tipsforhandler

Åben alle dage kl. 8-21

Venlig hilsen B. Adamsen

Spis, hvor maden er i topklasse

F. F. CAFETERIA

Østergade 10 . Århus . tlf. 19 25 05

God daglig middag – Lækkert smørrebrød samt grill-retter. – Her får De maden uden ventetid.

Med venlig hilsen

Kok Kurt Pedersen

Ringe
Rudme
Kværndrup
Stenstrup
Stenstrup Syd (S)
Kirkeby (S) og
Sørup (S)

Om Odense Syd dette, at der i hvert fald fra begyndelsen af 1930'erne viste sig stigende vanskeligheder i henseende til at afvikle togtrafik-vejtrafik især i forbindelse med niveauoverskæringerne Middelfart Landevej, St. Glasvej og Rugårdsvej. Til spørgsmålet om evt. etablering af viadukt(er) kom også SFJ's ønske om at kunne rationalisere - spare - i de fattige 1930'er, hvor SFJ var i direkte og stor økonomisk klemme, bl. a. på grund af de 20-årige forpagtningsoverenskomster fra 1922 med sidebanerne, men også set i relation til baner-

nes pensionskasse, i realiteten drejede det sig vel om ca. 5.000.000 kr.

Begge forannævnte argumenter talte til gunst for en baneflytning, der ville kunne eliminere såvel niveauskæringerne som Odense Syd - og, viste det sig snart, også et par af randbanerne. Vel gik der mange år, fra planerne blev frestret, til de blev realiseret, men det er noget af det, der må accepteres som vilkårene i et udviklet demokrati.

Fremtiden

er det svært at spå om, men alligevel.

I indledningen er Odense-Svendborg tilsagt fremtidig beståen. Så længe banedrift i det hele taget består i Danmark, og mon ikke det er relevant tale, mon ikke det kan skrives med overbevisning?

Tillykke tidligere SFJ!

S.A.G.

Fremtidens SFJ-materiel på Odense banegård i 1976, forløberen for DSBs litra MR.
Foto: HGC.

Kolind

Vi handler i

»LIS's« BUTIK

Sivested - 8560 Kolind

Telefon (06) 39 13 55

Kolonial - Konserver - Vin - Tobaksvarer - Købmanden med den gode kaffe - Konfekturer - Chokolade
Øl - Vand

Stilling

Vi handler i

M. B. KIOSKEN

Århusvej 11 . Stilling . (06) 57 16 01

Aviser - Dag- og ugeblade - Telegrammer - Skriveartikler - Lommeromaner - Tobaksvarer - Gaveartikler

Kiosken har det hele

Med venlig hilsen

Musse og Bjarne Nielsen

Handest

Vore funktionærer anbefales

HANDEST AUTOVÆRKSTED

v/ Alex Larsen - tlf. (06) 45 25 31

i det gamle mejeri

Reparation af alle vognmærker udføres

Faglig og reel fagmand

Alt til rimelige priser

Karup

Kør ind til **BP**

Herningvej 37 . Karup . (07) 10 12 56

Benzin - Olie - Smøring - Alt til bilens pleje. Husk vor velassorterede kiosk med tobak og konfekturer m.m.

Med venlig hilsen

Johannes Østergaard Jensen

Ringkøbing

Vore funktionærer handler i

LÆDERVAREHJØRNET

v/ Rita Telling

Algade 5 . Ringkøbing . (07) 32 10 02

Stort udvalg i tasker til alle formål

Gå til fagmanden, når det gælder lædervarer

Gælder det legetøj - gå i

LEGETØJSBAZAREN

Nygade 24 . Ringkøbing . (07) 32 08 06

Stort udvalg i legetøj i alle prislæg - også pædagogiske.

Altid til tjeneste med råd

Kør ind til

GULF SERVICENTER

Herningvej 49 . Ringkøbing

tlf. (07) 32 04 40

Benzin - olie - Smøring - Fuldautomatisk bilvask - Dækservice - Nærbutik

Åben mandag-fredag kl. 7-22

lørdag-søndag kl. 8-22

Aarhus og omegn

Stedet hvor man hygger sig

Restaurant SØSPORTEN

Lystbådehavn . Århus . Tlf. 12 16 67

Se vort spisekort med mange kulinariske retter. Selskaber modtages gerne
Husk vor Diner transportable m. lækre menuer og anretninger

Danseaftener for det voksne publikum fredag og lørdag

Venlig hilsen Inge og Erik

Deres købmand

KØBMAND RUSKJÆR

Ing. Boulevard 19 . Århus . 12 85 60

Alt indenfor kolonial – konserver – st. udvalg i tobak – vin – spirituosa – frugt – grønt. Det er os med den gode kaffe.

Husk, vi har altid et godt tilbud.

Vi åbner kl. 7 – og bringer varer ud hver dag.

Det personlige portræt

FOTOGRAF ERIC NIELSEN

Johan Baunes Plads 6 . Århus

Telefon (06) 13 40 65

Selskabsfoto – Pasfoto – Børnefoto
Stort udvalg i rammer

Vore damer anbefales

SALON »89«

Paludan Müllersvej 89 – Århus V

Telefon 10 11 74

Alt indenfor moderne hårpleje
Kyndig og venlig betjening

Gå ikke forgæves – gå til specialisten.
Vi har musik til alle aldre –
lyt til nyt i quadrofoni

ÅRHUS MUSIKFORSYNING

Jægergårdsgade 43 . Århus

Telefon 12 32 04

Bag den gode smag

FORTELEDETS BAGERI

v/ Henrik Larsen

Forteledet 16 . Risskov . (06) 17 73 21

Alt indenfor lækkert brød og kager
Bestillinger på alle slags brød modtages gerne. Husk: vi har åbent søndag –
og vi har søndagsavisen
(lukket tirsdag)

Bag den gode smag

»GASTRONOMEN«s

Diner Transportable

Fåborggade 7B . Århus C. . (06) 12 54 20

Varm mad – Smørrebrød – Grill-retter
Nyhed: Tivoli toast. Husk vore vacuum-pakkerede færdigretter – holdbarhed i tre uger – opvarmning 5 min. Ring og få et godt tilbud. Med venlig hilsen
Clausen og Flindt

Vore funktionærer handler i

BJERRES KIOSK

Østbanetov 7 – Århus

tlf. 13 68 83 – 12 75 58

Aviser – Dag og ugeblade – Skriveartikler – Telegrammer – Tobaksvarer
Kiosken der har det hele

Vær ikke i tvivl – kør til fagmanden

TRØJBORG BILCENTRUM

v/ Finn Rathcke

Trøjborgvej 8 . Århus . tlf. 10 23 22

Reparation og service på person-, vare- og lastvogne. Alt til rimelige priser.
Faguddannet personale

Hvor etatens og andet godfolk mødes
PEDER WESSEL BODEGA

Hj af Niels Juelsgade/Tordenskjoldsgade . Århus . Tlf. 16 75 16

Her er hygge, stemning og venlig betjening.

Venlig hilsen Kaj og Paul Erik

Et besøg værd . . .

MØLLEGÅRDENS CAFETERIA

Eckersberggade 22-24 . Århus

Tlf. (06) 12 94 90

Her får De maden uden ventetid
Åben mandag, tirsdag, onsdag, fredag
kl. 7,30-17,00. Torsdag kl. 7,30-18,00.

På gensyn

Henny og Linda (nye Indehavere)

CHEVRON SERVICE

ved P. C. Andersen

Grenåvej 189 – Risskov – Tlf. 17 73 69

Benzin – olie – vask – smøring samt stort udvalg i autoudstyr.
Quick-service udføres

VÆRUM's EFTF.

ved H. Fiirgaard

LÅSETEKNIK og FINMEKANIK

Alt i nøgler og låse

Reparationer af låse og dørhængere
samt montering af nye låse

Åboulevarden 55 . Århus . Tlf. 12 46 60

Åbyhøj

dæk service center

Søren Frichsvej 49 . 8230 Åbyhøj

Telefon (06) 15 31 66

1. kl.s service til konkurrencedygtige priser. – Vi har dæk til alle vogne.
Alt i moderne maskiner og kun fagfolk

Hammel

Kør Ind til **ESSO ANBÆK**

Anbæk Korsvej . Hammel . tlf. 96 12 21

Benzin – Olie – Smøring

1. kl.s rust- og smedearbejde udføres billigt. 10% ydes på dæk mod aflevering af denne annonce. Venlig hilsen
Sonja og Ove Mikkelsen

Bjerringbro

»GRILLHYTTEN«

v/ Olaf Christensen

Søndergade 53 . Bjerringbro

Tlf. (06) 68 27 36

Alt i festmiddage – smørrebrød
Har De prøvet vore lækre
GRILL KYLLINGER

Egå

TANDLÆGE

OLE SANDVEJ

Blomstervangen 1 . (Egå Butikstov) .

Egå . Tlf. (06) 22 49 11

Kons. mandag-fredag efter aftale
lørdag kl. 9-12

FÆRGENYT

Nyt stort englandsskib bestilt til DFDS

Det Forenede Dampskibs-Selskab, vort store nationale passager-, gods- og færgerederi, har på Ålborg Værft kontraheret en ny stor Englandsbåd, som skal indsættes på rederiets bedste rute, Esbjerg - Harwich, i sommeren 1978. Skibet bliver Danmarks største rutebåd og vil komme til at afløse M/S WINSTON CHURCHILL, som derefter indsættes på Esbjerg-Newcastle ruten.

Det er ingen hemmelighed, at der var et kapløb mellem et vesttysk værft og Ålborg Værft om den store ordre. Nu har Ålborg Værft fået den, og dermed er beskæftigelsen sikret for et stort antal medarbejdere på denne arbejdsplads. Ålborg Værft bygger p.t. flere passagerskibe, bl.a. M/F HOLGER DANSKE til DSBs Øresundstrafik og en jernbanefærge til British Rails kanaltrafik.

M/S DANA ???, den nye DFDS-båd, bliver endnu større end M/S DANA REGINA. Den bliver knapt 153 m lang, godt 24 m bred og vil få stor lastkapacitet, idet den også skal kunne anvendes som containerfærge samtidig med passagertrafikken.

PRIVATBANENYT

HHJ har solgt sine sidste lukkede godsvogne til Mariager-Handest Veteranjernbane. Det er HHJ Q 171 og Q 193, sidstnævnte tidligere QBG 32988. Herefter har HHJ af godsvogne kun to nyindkøbte Elo-vognee ex PB), som banen anvender til ballastkørsel m.m.

VNJ, Vestbanen, har kørt prøvetur med den svenske skinnebus SJ YB06 753, efter at man har monteret en Leyland-motor fra en af de udrangerede Scandia-skinnebusser i den. Prøvekørslen forløb godt, idet resultatet blev, at Leyland-motoren, der er betydeligt yngre end de i de svenske skinnebusser monterede Scania Vabis-motorer, trækker bedre, når ren bliver hovedrepareret. VNJ overvejer nu at montere Leyland-motorer i de øvrige svenske skinnebusser. Man har flere af disse motorer på lager fra de danske skinnebusser.

LOLLANDBANEN nedlagde fra sommerkøreplanen ekspeditionen på Grænge station, som herefter i ekspeditions-mæssig henseende kun er trinbræt, men fjernstyret krydsningsstation.

MOROP-kongres i Tjekkoslavakiet

I perioden 6.-10. september 1976 afholdes »Union Europeenne de Modelisme Ferroviare sin 23. kongres, og det foregår denne gang i Plzen i Tjekkoslavakiet.

Programmet er i store træk følgende: SØNDAG DEN 5. SEPTEMBER åbner kongreskontorerne, og alle formularer ordnes.

MANDAG DEN 6. SEPTEMBER afholdes for delegerede udvalgsmøder, og der vil senere på dagen blive modtagelse hos borgmesteren i Plzen.

TIRSDAG DEN 7. SEPTEMBER afholdes også udvalgsmøder. Senere er der rundtur i og omkring Plzen. Her kan alle deltage, og turen forventes at vare fra kl. 13.30 til kl. 16.00. Om aftenen afholdes åbningsfest.

ONSDAG DEN 8. SEPTEMBER arrangeres heldagsudflugt til Marienbad og Karlsbad.

TORS DAG DEN 9. SEPTEMBER er der heldagstur til Sydböhmen, hvor man besigtiger en række historiske jernbaneanlæg, bl.a. museet for den gamle hestetrukne jernbane Budweis - Linz (Østrigs første jernbane).

FREDAG DEN 10. SEPTEMBER foretager man udflugter til jernbaneanlæg i og omkring Plzen. Man besøger flere historiske steder og til sidst tager man til det berømte bryggeri, hvor man fremstiller »Pilsener Øl«. Her finder kongressen en værdig slutning.

LØRDAG DEN 11. SEPTEMBER er der en ekstra udflugt til landets hovedstad Prag.

Interesserede kan henvende sig til:
Dansk Modeljernbane Union
Formanden E. Beyer
Bremensgade 25, st. tv.
2300 København S.

Få nærmere oplysninger samt anmeldelsespapirer tilsendt. Husk at vedlægge frankeret svarkuvert.

Det må bemærkes, at denne kongres giver en enestående lejlighed til at se på jernbaner i dette Østblokland, hvor damplokomotiver endnu i ret stor stil anvendes i den daglige drift. De tjekkske damplokomotiver er særdeles kendt for deres smukke formgivning. Men også andre traktionsområder er Tjekkoslavakiet fuldt på højde med tiden på, idet man bl.a. har en stor produktion af elektriske lokomotiver (Skoda), hvor man forsyner de øvrige Comecon-lande, især Sovjetunionen.

Langå

Vi handler i

TATOL FORRETNINGEN

Bredgade - Langå - Telefon 46 15 01

Trikotage - Strømper - Parfumeri
i kendte mærker.

Kig ind - det De ikke ser i vinduet
har vi i forretningen.

Venlig hilsen
LINDA JØRGENSEN

Vi handler i

KONFEKTUREFORRETNINGEN

Bredgade 31 - Langå

Stort udvalg i konfekturer, chokolade

Fine gaveæsker i alle prislæg

Kaffe - Lækker dessertis

Venlig hilsen
KIRSTEN FICH

Gå ikke forgæves - gå i forretningen
med det store udvalg

LEGETØJSMESSEN

Bredgade 40 . Langå . Tlf. 46 15 85

Vi fører legetøj i alle prislæg -
pædagogisk - hobby til børn i
alle aldre.

Odder

ARNDT'S

URE OG SPECIAL-OPTIK

Rosengade 33 - 8300 Odder

Telefon (06) 54 23 13

Aut. OMEGA og TISSOT forhandler

Maarslet

Kør til fagmanden

Maarslet Undervogns Center

Bedervej 97 - Telefon (06) 29 03 68

Effektiv rustbeskyttelse - det er sagen

Syrefri P.V. 213 undervognsolie

Pava rustbeskyttelse

Reel og fagmæssig behandling

Med venlig hilsen: E. ROSENDAL

Give

Hvor godtfolk mødes i
hyggelige særprægede lokaler

VINSTUEN »TUNNELEN«

Allegade 8 . Tlf. (05) 73 12 87

Stedet, hvor man kommer igen

Hurtig og venlig betjening

Venlig hilsen Irma og Peder

Silkeborg

SILKEBORG SPAREKASSE

Telefon (06) 82 52 66 – Postgiro 78 63
Mandag, tirsdag og onsdag 9.30–16.00
Torsdag 9.30–17.00
Fredag 9.30–19.00

Kør Ind til

Texaco tankstation og autoværksted

Gødvad Bakke . Silkeborg . tlf. 82 50 89
Benzin – Olie – Vask – Smøring
1. kl.s autoværksted – reel behandling
Spec.: Saab-biler (ny indehaver)
Arne Albertsen

Vær prisbevidst – gå, hvor udvalget er størst og billigst – gå i

»LEMO«

Skærbækvej 11 . Resenbro
Tlf. (06) 85 35 95, priv.: (06) 82 82 88
Vi fører alt i væg-til-væg tæpper
Hård gulvbelægning – Elementkøkkener
Hårde hvidevarer – Badeværelsessæt
Vel mødt! – Egen Import

Løgstrup

Vi anbefaler

KØLSENS SMEDEFORRETNING

v/ Hans Andersen
Kølsen . Tlf. (06) 64 23 05
Alt indenfor smede- og VVS-arbejde
Nybygninger . Reparationer
Tilbud gives uden forbindelse

Rønde

Køb kød hos den rigtige slagter

SLAGTER H. P.

Hovedgaden . Rønde . tlf. (06) 37 11 47
Alt i kød – flæsk og hj.lavet pålæg
Prøv vor lækre hj.lavede medisterpølse
– møre oksestege – og så har vi altid
et godt tilbud.
Køb det bedste – det gør vi!

Løgten

Kør ind til **BP LØGTEN**

Grenåvej 742 . Telefon 99 15 83
Benzin – Olie – Smøring – Alt til bilens
pleje. Husk vor velassorterede kiosk
med tobak, blade m.m.
Åben 7–22, søndag 8–22
Med venlig hilsen
faguddannet mekaniker Leif Pedersen

Herning

Nyd en god kop kaffe mens De venter

RUTEBILSTATIONENS KIOSK OG CAFETERIA

v/ Wilmer Pedersen – Herning
Aviser – Tobak – Chokolade
Hurtig og høflig betjening

Besøg

SIEMATIC KØKKENCENTER

Østergade 17 . Herning . tlf. 22 18 11
og se de 7 spændende køkkenmiljøer
Vi foretager total-moderniseringer af
køkkener

Ny indehaver: Arne Sørensen

Vi anbefaler . . .

KIRKEBY RADIO – TV

Søndergade 34 . Herning . tlf. 12 92 70
1. kl.s reparationer udføres på alle
mærker med fagmæssig garanti

DALLS HERREMAGASIN

Ibredgade 27–33 . Herning

HERREHABITTER

Specialitet: topmærket Sterling
Kamgarn – Twist – Trevira

Kølvrå

Køb kød hos den rigtige slagter

DERES SLAGTER

v/ Per Jørgensen
Torvet 2 . Kølvrå . tlf. (07) 10 10 47
Alt i kød – flæsk – hjemmelavet pålæg
Prøv vor lækre medisterpølse og
leverpostej
Køb det bedste – det gør vi

Ejstrupholm

INGE'S TRANSPORT- OG FLYTTEFORRETNING

Skal De flytte – ligemeget hvorhen i
verden – så er det Inge's Transport og
Flytteforretning.

Vi kører med bundpriser. – Vi giver gerne
fast pris. – Vi er flinke, dygtige og
omhyggelige, så betænk Dem ikke, når
De skal flytte. – Ring til (05) 77 26 91.

Inge's Transport- og Flytteforretning
Ejstrupholm . Tlf. (05) 77 26 91

Horsens

Hvor venner mødes

»DEN HVIDE SVANE«

Fugholm 16 . Horsens . tlf. 62 93 87
Slap a' i vore hyggelige omgivelser
enten De er to eller flere.
Med venlig hilsen Thor

Malerfirmaet Just Hansens Eftf.

ved Erik Christiansen
Værksted: Rosslinggade 4
Privat: Nylandsallé 10
Horsens – Tlf. (05) 62 11 74
Tilbud gives uden forbindelse

Vi handler i

CAROLINELUNDS KIOSK

Amaliegade 24 . Horsens . tlf. 62 56 36
Alt i dag- og ugeblade – Skriveartikler
– Telegrammer – Lommeromaner –
Tobaksvarer – Konfektur

Kør ind til

SHELL SERVICE

Allégade 63–65 . Horsens . (05) 62 99 85
Benzin . Olie . Smøring (husk vor servi-
shell) . Bilreparation med garanti .
Besøg vor velassorterede kiosk . Tank
og kiosk åben alle ugens dage kl. 6–24.
Værksted mandag til fredag 8–17

Gå til fagmanden

Blumersgade's Autoværksted

v/ Erik Lissner
Blumersgade 2 . Horsens
tlf. (05) 62 33 66, priv. 62 99 77
Alt i autoreparationer
Reel behandling og rimelige priser

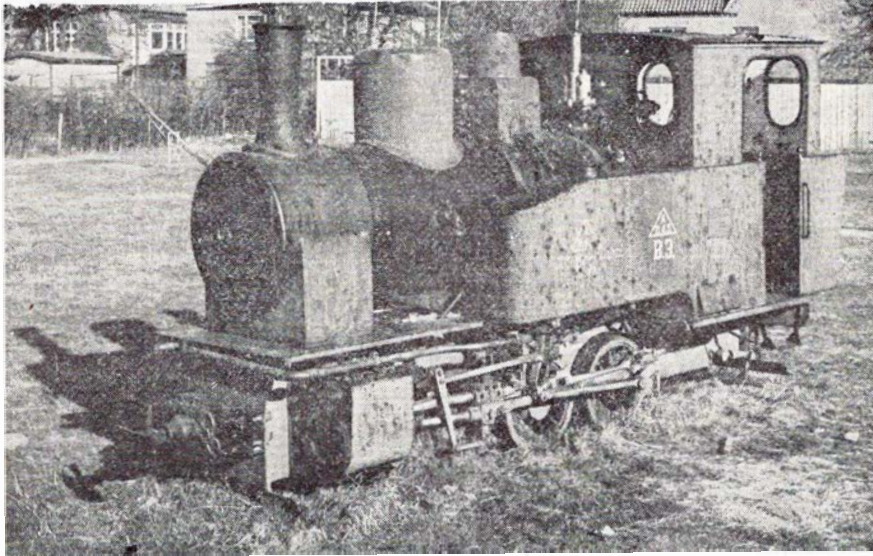
Kysing

Lad turen gå til

KYSING GL. SKOLE

v/ landevejen ml. Norsminde og Rude
Kystvejen 259 – Telefon (06) 55 84 55
Dame- og børnetøj i fikse og smarte
ting til helt specielle lave priser .
Gaveartikler . Antikviteter
Åben hver dag fra kl. 10
Kig ind og se vort store udvalg

FRA KLUBBERNE

DdS B 3 på legeplads i Saksøbing i 1971.

IBK - Industribaneklubben - har købt en hel bane med 6 tipvogne og 1 stk. Hillerød-traktor fra Vanløse Teglværk ved Store Merløse. Yderligere har man overtaget roebanelokomotivet DdS B 3 (Saksøbing Sukkerfabrik, Orenstein & Koppel 9350/1920), der henstår i en dårlig forfatning på en legeplads i Saksøbing. I stedet for roebanelokomotivet skal man opstille noget andet, som børnene kan have glæde af at lege med.

MØDESTED

Foreninger, klubber m.v., som ønsker møder, udflugter o.l. arrangementer omtalt under rubrikken »Mødested«, bedes inden den 20. i måneden forud for udsendelsen af det blad, arrangementet ønskes omtalt i, underrette redaktionen.

Mandag den 12. juli

Odense - Svendborg banen fejrer 100 års jubilæum. Denne dag og den foregående weekend vil der blive arrangeret forskellige jubilæumsarrangementer, bl.a. kørsel med damptog på den jubilerende strækning. Jernbanemuseet vil også stå i jubilæets tegn med særlige arrangementer.

DØDSFALD

- Tgf Peter Laurids Brodersen,
fh Va.G.J., 88.
- Lkf Niels Anton Vest,
fh Pa, 88.
- Stationsmester Niels P. Pedersen,
fh Sdr. Bjerre og Borris, 84.
- Stfst Thorvald Vestergaard,
fh Løkken, H. P., 81
- Lkf Emil A. Pedersen,
fh Helgoland, 81
- Pakhusmd. Marius Pedersen,
fh L. J., Nakskov, 77
- Stfst. Laurits Rasmussen,
fh Tirstrup og Taulov, 77
- Tgf A. Jessen
Næ, 62
- Tgr A. V. Frederiksen,
Kh, 62
- Tgf C. O. R. Pedersen.
Ng, 61
- Banemontør E. B. Rasmussen,
Fa, 59
- Fhv stationsleder Anders Brøste
Frederiksen, Ar, sidste leder af
Risskov, 56
- Tgf Poul Munk,
Kh, 56
- Tgf P. H. O. Jensen,
Kh, 55
- Lkf E. K. Idde Andersen,
Fa, 53.
- Lkf A. V. Nielsen,
Kø, 52

Fredericia

Se Møbel-Udstillingen på
Vesterbrogade 10
Møbler lavet i håndværksmæssig ud-
førelse sælges direkte fra fabrik -
ingen fordyrende mellemled.

N H K STILMØBLER

6. Julivej 15 - Fredericia - tlf. 92 27 44

Altid byens største lager i
køkkengulve . . .

Vægbeklædning, tæpper samt
gulvbelægning finder man hos
TREKANTENS GULVBELÆGNING

Kongensgade 20 - Fredericia

Tlf. 92 74 98 - 95 73 82

Åben 12-17 - lørdag 9-12

Vejle

Kør ind til

MOBIL SERVICE

Boulevarden 62 - Vejle

Telefon (05) 82 68 95

Benzin - Olieskift - Smøring
Stort udvalg i autotilbehør
Vi er omhyggelig med Deres bil - så
kig ind - Med venlig hilsen
TORKILD BADEN

Skal De til at strikke? -
så slå et smut ind til

B. B. GARN

Dæmningen 51 . 7100 Vejle

Tlf. 83 27 87

og få en hyggesnak i rolige og
hyggelige omgivelser

Vore funktionærer anbefales

FRISØR SOLVEIG

Nørregade 10 - Vejle

Tlf. 82 11 80

Smyk Deres hjem med tæpper fra

VEJLES NYE

TÆPPE SUPERMARKED

Chr. M. Gravesen

Vestre Engvej 18 . Tlf. 83 47 11

Tæpper til alle formål og priser
Gratis måltagning og tilbud - Gratis
udbringning - Kundevenlig betjening -
Få en tæppekonto

BOGHJØRNET

SPEKTRUM

Paperbackserien

Farvel, Åge og Mitzi

af Jørgen Bahl

120 sider, kr. 30,50

Spektrums Paperbackserie har budt sine læsere på mange udmærkede romaner, tænk blot på Sjöwall/Wahlöö. En enkelt fuser har der vel været imellem, og nu er der udsendt endnu en, nemlig ovenstående titel. Et spændende og aktuelt miljø, befolket af mennesker, rækkende fra solide og fornuftige borgere, til næsten alle afskygninger af kriminalitet, er af Jørgen Bahl beskrevet så gassen går fuldstændig af ballonen.

iV siger farvel til Åge og Mitzi, og er fuldstændig lige glad med om de to nogensinde har eksisteret. Handlingsforløbet, politiet og Vesterbro lader os helt kolde. Emnet kunne nok danne baggrund for flere kriminalromaner. Blot skal disse skabes af forfattere, der kan deres håndværk.

v.j.

Österreischische Lokomotiven und Triebwagen 1975-01-01

Af Lennart Nilsson & Rene Sjöstrand.
176 sider. Illustreret. Indb. i plasticbind. Lommeformat.

Frank Stenvalls Forlag,

Malmgatan 3, S-211 32 Malmö.

Pris sv.kr. 27,00.

Med denne »ÖLT/75« er endnu et land kommet med i den serie, der kort og præcist angiver, hvad der findes af rullende trækraft i et land. Denne bog er opbygget ganske som de tidligere udkomne bøger om svensk og dansk trækraft, udgivet af Svenska Järnvägsklubben og Stenvalls Forlag. Men det er bemærkelsesværdigt, at det er svenskere, der har lavet denne bog om Østrig.

De er sluppet godt fra opgaven. Bogen er en uvurderlig hjælp at have hos sig, når man rejser til dette dejlige land, og dens format gør den praktisk og nem at have med sig overalt. Også hjemme i lænestolen kan man med fordel studere de mange både nye og gamle lokomotiver og motorvogne, som endnu bevares og vedligeholdes med største omhu på dette lands interessante jernbaner.

Bogen kan anbefales til dem, der påtænker at tilbringe sommerferien i Østrig.

-tl-

Narrow Gauge Portrait South Pacific Coats.

190 sider, ill. Glenwood Publishers,
5805 Highway Nine, PO Box 194,
Fenton. \$ 16,50. Stort format.

Gamle dage i jernbaneverdenen, her 1870 til ca. 1910 foreviges i en masse fotos, som simpelthen er som amerikanske jernbanebilleder, mættet af jernbanestemning, og her for en gangs skyld ovenikøbet med indtryk af, hvordan banerne arbejdede i USA på dette tidspunkt. Og netop denne tid var, da banen blev konverteret til normalspor, så det giver ekstra spændende billeder, og viser samtidig hvilken overlegen måde amerikanerne allerede dengang beherskede teknikken på.

The Mohawk that Refused to Abdicate

304 sider, ill. Kalmbach Publishing
Co., 1027 N 7th Ave, Milwaukee,
Wisconsin. \$ 25,00.

Jernbane-»historier« fra USA og Canada, vel at mærke rigtige historier om damploko og rigt illustrerede af dejlige fotos, taget på stedet, hvor tingene sker, og ikke blot tilfældige steder. Canada's jernbaner er lidt for sig, idet de mange steder spiller en rolle næsten som baner i Europa, og det giver pludselig lidt andet jernbaneliv, også dette vises klart i denne bog. Stort format.

Die KuK Privilegierten Eisenbahnen 1828-1918.

216 sider, ill, stort format.
Verlag Fritz Molden GmbH,
Stievstrasse 9, München 19,
D-8. DM 72,00.

Det østrigsk-ungarske monarki med dets mange og lange strækninger er nok en jernbanehistorie værd, specielt da disse baner jo idag er spredt på mange landes forvaltning, Østrig, Tjekkoslovakiet, Ungarn, Jugoslavien m.v. Det er en helt speciel bog, og der er da også ofret noget helt specielt på dens ud- og indstyr. Billeder, tekst, alt er specielt for den kræsne læser, som samtidig vil læse god tekst og noget om baner.

jas.

SFJ-lokomotiver,

4 forskellige postkort, tegnet af
A. Hansen. Udgivet af Svend Jørgensen,
Blichersvej 3, 4000 Helsingør.
Pris incl. porto kr. 2,50 ved bestilling
af mindst 5 sæt (20 kort) og
forudbetaling.

Der er fire forskellige af Sydfyenske Jernbaners damplokomotiver, nr. 1-5 + 11, nr. 16, nr. 17-18 og nr. 30, der her er fremstillet, så de fremtræder i silhouet. Prisen taget i betragtning, så er udførelsen udmærket, og i dette 100 års jubilær for SFJ kan det måske være en god idé at anvende dem til andre jernbaneentusiaster, når der skal udveksles hilsener.

Humørspalten

Og så var der den om de to damer, der står og snakker heste, da den ene siger:

- Ja, der, hvor jeg rider, er hestene skam meget høflige. De lader altid damerne passere forhindringerne først.

★

Og så var der indbrudstyvens kone, som ømt strøg over den pels, hendes mand havde foræret hende, og sagde:

- Hvor er den dog skøn. Den koster nok mindst tre år.

★

Hørt i kantinen:

- Kører din kone bil?

- Jae, delvis.

- Hvad vil det sige?

- Tja, det er mig, der sidder ved rattet, men det er hende, der bestemmer.

★

Fruen sad og nørklede på en klokkestreng. Manden sad med sin avis. Ungerne legede på gulvet.

- Mor, sagde lillesøster, - hvorfor er en brud altid klædt i hvidt?

- Fordi det er den lykkeligste dag i hendes liv!

Hvorefter far et øjeblik kom til syne bag avisen:

- Spørg hende også, hvorfor brudgommen altid er klædt i sort?

★

Den unge smukke mor ligger og solbader i klitterne sammen med sin lille søn, da en flot fyr med en mængde tatoeringer går forbi. Den lille dreng udbryder:

- Mor, næste gang jeg skal have en ny far, må jeg så ikke få sådan en, der går der med en masse billeder på?

Randers

Kør ind til

Midtvejs Cafeteria og Servicestation

Hobrovej - Råsted - Randers

Telefon (06) 44 31 69

Stedet hvor man kommer - og kommer igen

Vore funktionærer anbefales

B. J. AUTO

v/ Bent Johansen

Hadsundvej 170 . Randers . tlf. 43 96 06

Alt vedrørende bilreparationer udføres fagmæssigt og samvittighedsfuldt
Spec.: Mazda - VW - Opel - Vauxhall - Ford - Alfa Romeo. - Kom ind og få et uforbindende tilbud

CENTRAL-SLIBERIET

Storegade 14 . Randers . tlf. 43 34 35

efter kl. 18 tlf. 39 63 76

Vi anbefaler os med slibning af husholdnings- og haveredskaber . Fagmæssig og reel behandling.
Venlig hilsen Poul Babis

Kør ind til

CHEVRON SERVICE

Polititorvet - Vestergade 3

Randers - Telefon 42 94 68

Benzin - Olie - Service - Quick-vask
Hurtig og venlig betjening
SØREN VISTOFT

Lemvig

Stedet, hvor man kommer igen

BOVBJERG CAFETERIA

med den skønne udsigt over
Vesterhavet

Telefon (07) 89 51 50

Altid veltillavet mad og hjemmebag til kaffen - Ring og bestil bord - og maden er klar, når De kommer.

Med venlig hilsen

Bovbjerg Cafeteria

Kør ind til

TEXACO SERVICE

Storegade 1 . Lemvig . (07) 82 12 30

Benzin - Olie - Smøring - Autotilbehør m.m. - Åben hverdag 7-22, søn- og helligdage 8-22.

Texaco til tjeneste - Venlig hilsen

Solveig og Børge Nielsen

Struer

Tag noget lækkert med hjem eller spis det her

CITY GRILL

Østergade 34 . Struer . tlf. 85 25 25

Hver dag 10 forskellige middagsretter

- alt i lækkert grill

- det er os med de store kyllinger -

Her får De maden uden ventetid

Åbent hver dag 9-23, helligd. 11-23

Vi handler i

City Centrets Konfektur

Søndergade 6 . Struer . tlf. 85 28 42

Alt i lækkert konfektur - bolsjer -

fine gaveæsker i alle prislæg -

husk vor lækre dessertis

Vor funktionærer anbefales

Installatør Otto Knudsens Eftf.

v/ Niels Jørgen Pedersen

Telefon (07) 48 70 73 . Asp

Stort udvalg i belysninger - hvidevarer

- el-brugsting - samt alt til faget hø-

rende. 1. kl.s arbejde udføres - nyt som

reparationer - fagmæssig og reel be-

handling.

Hobro

Vore funktionærer handler i

PUTTE'S GARN

Adelgade 63 . Hobro . (08) 52 35 48

Garn til alle formål i de bedste kvaliteter og moderne farver. Stort udvalg i trikotage. - Husk: det er os med Royal

Consul strikke- og symaskiner

Haslund

Kør ind til

HASLUND AUTO

og vær sikkert kørende

Klostervej 15 . Haslund . Tlf. 44 50 45

1. kl.s reparationsværksted - Reel be-

handling. Spec.: Ford- og Opel-biler

forhandles. Afdeling for pladearbejde.

Fritz Pedersen

Holstebro

Vær prisbevidst -
gå ikke over åen efter vand

HAAHR BENZIN

Gartnerivej . Holstebro . (07) 42 52 20

Benzin - Olie

Husk vor velassorterede kiosk

Kør til

PETER'S AUTOVÆRKSTED

Vesterbrogade 45 . Holstebro

Tlf. (07) 42 87 87

1. kl.s arbejde udføres fagmæssigt og samvittighedsfuldt

Speciale: Hanomag

Kør ind til

ESSO SERVICENTER

v/ Søren Nielsen

Norrebrogade 12-14 . Holstebro

Telefon (07) 42 47 02

Benzin . Olie . Smøring . Autotilbehør .

Automatisk bilvask . Husk vor velas-

sorterede kiosk . Cigaretter . Cerutter .

Pibetobak . Chokolade . Pastiller m.m.

Husk vi har længe åben

Viborg

Stedet, hvor man går ind,
når man går ud

RESTAURANT »HJØRNET«

Sct. Mathiasgade 74 . Viborg

Tlf. (06) 61 02 80

Kom ind og hyg Dem i vore spændende lokaler med intime sektioner. Maden er i topklasse - om aftenen danser vi til

kendte plader. Værten er selv i køkkenet, så ingen opgave er for stor.

Venlig hilsen og på gensyn

Karen og Frank Henriksen

Vær prisbevidst - gå i

ENGELSBORG MINI MARKED

Skivevej 100 . Viborg . (06) 62 03 90

Kolonial - Konserves - Vine - Tobaks-

varer - Dybfrost. - Det er os med den

gode kaffe. Husk, vi har altid et godt

tilbud. (Nye indehavere).

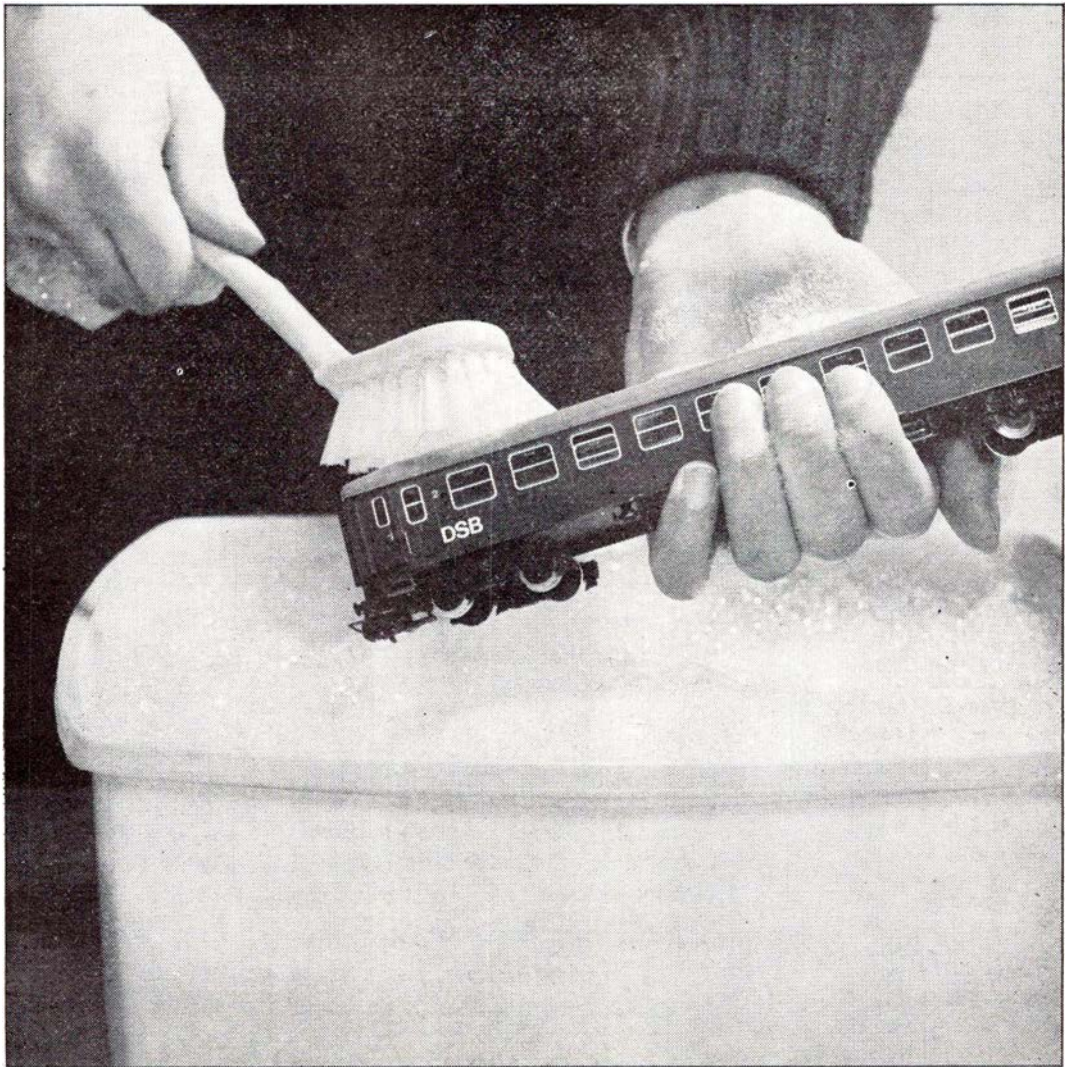
Venlig hilsen Inger og Gert Henriksen

ANNI

Det nye mødested - for smarte piger

Nytorv 2 . Viborg

Telefon (06) 62 04 36

Vand og sæbe skal der til...

og støvsugere, børster, specialredskaber m.m.
Men fremfor alt friske folk, som sætter en ære i at
aflevere rene og pæne vogne til DSB
og deres kunder.

De friske folk kommer fra DDRS,
Det Danske Rengøring Selskab.

